SAN

quo

OFFICIUM

IN FESTO

SANCTISSIMÆ FAMILIÆ

JESU, MARIÆ, JOSEPH,

QUOD CELEBRATUR IN DIŒCESI QUEBECENSI, DOMINICA TERTIA POST PASCHA,

SUB RITU II. CLASSIS.

QUEBECI,

EX TYPIS AUG. COTÉ ET SOCII.

1845.

Quandò officium SS. Familiæ concurrit, in I. vel II. vesperis, cum officio S. Marci, vel SS. Philippi et Jacobi, vel Inventionis S. Crucis, vesperæ dicuntur integræ de SS. Familiâ cum commemoratione officii præcedentis vel sequentis.

ORATIONES

Ante et post officium dicendæ.

ANTE DIVINUM OFFICIUM.

APERI, Domine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum; munda quoque cor meum ab omnibus vanis, perversis, et alienis cogitationibus; intellectum illumina, affectum inflamma, ut dignè, attentè, ac devotè, hoc officium recitare valeam, et exaudiri merear ante conspectum divinæ Majestatis tuæ. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Domine, in unione illius divinæ intentionis quâ ipse in terris laudes Deo persolvisti, has tibi Horas persolvo.

POST DIVINUM OFFICIUM.

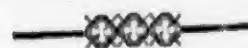
Orationem sequentem devotè post officium recitantibus Leo Papa X defectus et culpas, in eo persolvendo, ex humanâ fragilitate contractas, indulsit.

SACROSANCTÆ et individuæ Trinitati, crucifixi Domini nostri Jesu Christi humanitati, beatissimæ et gloriosissimæ semperque Virginis Mariæ fœcundæ integritati, et omnium sanctorum universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus et gloria, ab omni creaturâ, nobisque remissio omnium peccatorum per infinita secula seculorum. Amen.

Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium; et beata ubera quæ lactaverunt Christum Dominum.

Pater noster. Ave, Maria.

ABSOLUTIONES ET BENEDICTIONES.

IN I. NOCTURNO.

ABSOLUTIO.

Exaudi, Domine Jesu Christe, preces servorum tuorum, et miserere nobis : qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas in secula seculorum. R. Amen.

BENEDICTIONES.

1. Benedictione perpetuâ benedicat nos Pater æternus. R. Amen.
2. Unigenitus Dei Filius nos benedicere et adjuvare dignetur. R. Amen.
3. Spiritûs Sancti gratia illuminet sensus et corda nostra. R. Amen.

IN II. NOCTURNO.

ABSOLUTIO.

Ipsius pietas et misericordia nos adjuvet, qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat in secula seculorum. R. Amen.

BENEDICTIONES.

4. Deus Pater omnipotens sit nobis propitius et clemens. R. Amen.
5. Christus perpetuæ det nobis gaudia vitæ. R. Amen.
6. Ignem sui amoris accendat Deus in cordibus nostris. R. Amen.

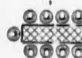
IN III. NOCTURNO.

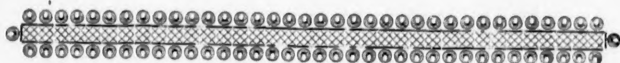
ABSOLUTIO.

A Vinculis peccatorum nostrorum absolvat nos omnipotens et misericors Dominus. R. Amen.

BENEDICTIONES.

7. Evangelica lectio sit nobis salus et protectio. R. Amen.
8. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.
9. Ad societatem civium supernorum perducat nos rex angelorum. R. Amen.

OFFICIUM

SANCTISSIMÆ FAMILIÆ.

AD I. VESPERAS.

Pater nocter.
Ave, Maria.
V. Deus, † in adjutorium meum intende ;
R. Domine, ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, &c. Alleluia.

Ant. O Admirabile commercium ! Creator generis humani, animatum corpus sumens, de virgine nasci dignatus est : et procedens homo sine semine, largitus est nobis suam deitatem, alleluia.

Psalm. 109.

DIXIT Dominus domino meo : * Sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos, * scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion : * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum : * ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Dominus, et non pœnitebit eum : * tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis, * confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas : * conquassabit capita in terrâ multorum.

De torrente in viâ bibet : * propterea exaltabit caput.

Ant. O admirabile commercium! Creator generis humani, animatum corpus sumens, de virgine nasci dignatus est : et procedens homo sine semine, largitus est nobis suam deitatem, alleluia.

Ant. Ante luciferum genitus, et ante secula, Dominus Salvator noster in formâ servi apparuit, alleluia.

Psalm. 112.

LAUDATE, pueri, Dominum, * laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum, * ex hoc nunc, et usque in seculum.

A solis ortu usque ad occasum, * laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus, * et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, * et humilia respicit in cœlo et in terrâ!

Suscitans à terrâ inopem, * et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo, * matrem filiorum lætantem.

Ant. Ante luciferum genitus, et ante secula, Dominus Salvator noster in formâ servi apparuit, alleluia.

Ant. Ecce Maria genuit nobis Salvatorem, quem Joannes videns, exclamavit dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, alleluia.

Psalm. 121.

LÆTATUS sum in his quæ dicta sunt mihi: * in Domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri * in atriis tuis, Jerusalem.

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas: * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: * testimonium Israel ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio, * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem, * et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tuâ, * et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos, * loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri, * quæsivi bona tibi.

Ant. Ecce Maria genuit nobis Salvatorem, quem Joannes videns, exclamavit dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, alleluia.

Ant. Benedicite Dominum, omnes angeli ejus, ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus, alleluia.

Psalm. 126.

NISI Dominus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustrà vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere : * surgite postquàm sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum : * ecce hæreditas Domini, filii, merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis, * ità filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis : * non confundetur cùm loquetur inimicis suis in portâ.

Ant. Benedicite Dominum, omnes angeli ejus, ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus, alleluia.

Ant. Joseph fidelis et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, alleluia.

Psalm. 147.

LAUDA, Jerusalem, Dominum : * lauda Deum tuum, Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum : * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem : * et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ : * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit cristallum suam sicut buccellas : * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit ?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea : * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob : * justitias et judicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi, * et judicia sua non manifestavit eis.

Ant. Joseph fidelis et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, alleluia.

CAPITULUM. *Gal.* 4.

FRATRES, quanto tempore hæres parvulus est, nihil differt à servo, cùm sit Dominus omnium : sed sub tutoribus, et actoribus est usque ad præfinitum tempus à Patre. R. Deo gratias.

HYMNUS.

O PAR ingenito, Christe Deus, Patri,
Infans ! quem teneris, conjuge cum sacro,

Mulcet virgo Parens, et colit osculis,
Da cunas propè sistere.

Hic diræ meditans supplicium crucis,
Fletu nostra tuo crimina diluis,
Vagitu misero flectis et æthera :
Pœnas excipis, innocens.

Libas purpureum, corpore, sanguinem,
Exciso, Solymæ fata præoccupas;
Natalique solo non pudet ejici ;
Sic ægros, medicus, pias.

Tu, Mater, penetrans grande sacrarium,
Quid vindex scelerum, quid Deus exigat
Altâ mente vides, jàmque tuum ferox
Pectus, lancea vulnerat.

Quò te cumque, Senex, jussa ferant Dei,
Sponsam cum puero, nec mora, dirigis :
Alto tuque mones, Christe, silentio,
Quid natos decet in patres.

Insudas operi, pauper et indigus :
Templo, qui proceres, Sermo Patris, doces ;
Tot secreta tegis fronte modestiæ,
Quæsitor, licet arbiter.

Per Christum puerum maxima laus Patri :
Per Matrem, proprio maxima Filio ;
Per Sponsum tibi, laus maxima, Spiritus :
Per Tres gloria sit Tribus.
Amen.

V. Verbum caro factum est, alleluia.

R. Et habitavit in nobis, alleluia.

Ad Magnificat.

Ant. Joseph, fili David' noli timere accipere Mariam conjugem tuam ; quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est : pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum, alleluia.

Canticum B. Mariæ.

Luc. 1.

Magnificat * anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus * in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est : * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio

suo: * dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis: * et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum, * recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros, * Abraham et semini ejus in sæcula.

Ant. Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; quod enim in eâ natum est de Spiritu Sancto est: pariet autem filium et vocabis nomen ejus Jesum, alleluia.

ORATIO.

DEUS, qui salutis æternæ, per sanctissimam Familiam Jesu, Mariæ, Joseph, humano generi præmia præstitisti; tribue, quæsumus, ut in quâ vitæ autherem nobis similem foris agnovimus, per eam intùs reformari mereamur. Per eumdem, &c.

Com. sabbati ante dom. III. post Pascha.

Ant. Modicum, et non videbitis me, dicit Dominus; iterùm modicum, et videbitis me, quia vado ad Patrem, alleluia, alleluia.

V. Mane nobiscum, Domine, alleluia;

R. Quoniam advesperascit, alleluia.

ORATIO.

DEUS, qui errantibus, ut in viam possint redire justitiæ, veritatis tuæ lumen ostendis; da cunctis qui christianâ professione censentur, et illa respuere, quæ huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta sectari. Per Dominum, &c.

V. Dominus vobiscum;

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino;

R. Deo gratias.

V. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Pater noster.

AD COMPLETORIUM.

V. Jube, Domne, benedicere.

Benedictio. Noctem quietam et finem perfectum concedat nobis Dominus omnipotens. R. Amen.

Lectio brevis. I. Pet. V.

FRATRES, sobrii estote, et vigilitate, quia adversarius vester diabolus tanquàm leo rugiens circuit, quærens quem devoret: cui resistite fortes in fide. Tu autem, Domine, miserere nobis.

R. Deo gratias.

V. Adjutorium † nostrum in nomine Domini;

R. Qui fecit cœlum et terram.

Pater noster.

Deinde fit confessio ; et factâ absolutione, dicitur.

V. Converte nos, Deus, salutaris noster ;
R. Et averte iram tuam à nobis.
V. Deus, † in adjutorium meum intende ;
R. Domine, ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, &c. Alleluia.

Ant. Alleluia.

Psalm. 4.

CUM invocarem exaudivit me Deus justitiæ meæ : * in tribulatione dilatasti mihi.

Miserere meî, * et exaudi orationem meam.

Filii hominum, usquequò gravi corde ? * ut quid diligitis vanitatem, et quæritis mandacium ?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum : * Dominus exaudiet me cùm clamavero ad eum.

Irascimini, et nolite peccare : * quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino : * Multi dicunt : Quis ostendit nobis bona ?

Signatum est super nos lumen vultûs tui, Domine : * dedisti lætitiam in corde meo.

A fructu frumenti, vini et olei sui * multiplicati sunt.

In pace in idipsum * dormiam et requiescam ;

Quoniam tu, Domine, singulariter in spe * constituisti me.

Psalm. 30.

IN te, Domine, speravi, non confundar in æternum : * in justitiâ tuâ libera me.

Inclina ad me aurem tuam : * accelera ut eruas me.

Esto mihi in Deum protectorem, et in domum refugii, * ut salvum me facias.

Quoniam fortitudo mea, et refugium meum es tu : * et propter nomen tuam deduces me, et enutries me.

Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi : * quoniam tu es protector meus.

In manus tuas commendo spiritum meum : * redemisti me, Domine Deus veritatis.

Psalm. 90.

QUI habitat in adjutorio Altissimi, * in protectione Dei cœli commorabitur.

Dicet Domino : Susceptor meus es tu, et refugium meum : * Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium, * et à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi : * et sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus : * non timebis à timore nocturno.

A sagittâ volante in die, à negotio perambulante in tenebris : * ab incursu, et dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, et decem millia à dextris tuis : * ad te autem non appropinquabit :

Verumtamen oculis tuis considerabis : * et retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es, Domine, spes mea : * altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum : * et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam angelis suis mandavit de te, * ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te : * ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem et basiliscum ambulabis : * et conculcabis leonem et draconem.

Quoniam in me speravit, liberabo eum : * protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

Clamabit ad me, et ego exaudiam eum : * cum ipso sum in tribulatione : eripiam eum, et glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum : * et ostendam illi salutare meum.

Psalm. 133.

Ecce nunc benedicite Dominum, * omnes servi Domini.

Qui statis in domo Domini, * in atriis domûs Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in sancta, * et benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion, * qui fecit cœlum et terram.

Ant. Alleluia, alleluia, alleluia.

HYMNUS.

Te lucis ante terminum,
Rerum Creator poscimus :
Ut solitâ clementiâ,
Sis præsul ad custodiam.

Procul recedant somnia,
Et noctium phantasmata :
Hostemque nostrum comprime,
Ne polluantur corpora.

Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

CAPITULUM. *Jerem.* 14.

Tu autem in nobis es, Domine, et nomen sanctum tuum invocatum est super nos : ne derelinquas nos, Domine Deus noster. R. Deo gratias.

R. Breve. In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. * Alleluia, alleluia, In manus.

V. Redemisti nos, Domine, Deus veritatis.

Alleluia, alleluia.

Gloria Patri, In manus tuas.

V. Custodi nos, Domine, ut pupillam oculi, alleluia ;

R. Sub umbrâ alarum tuarum protege nos, alleluia.

Ant. Salva nos.

CANTICUM SIMEONIS.
Lucæ. 2.

NUNC dimittis servum tuum, Domine, * secundùm verbum tuum in pace :

Quia viderunt oculi mei * salutare tuum.

Quod parasti * ante faciem omnium populorum.

Lumen ad revelationem gentium, * et gloriam plebis suæ Israel.

Ant. Salva nos, Domine, vigilantes, custodi nos dormientes, ut vigilemus cum Christo, et requiescamus in pace, alleluia.

V. Dominus vobiscum ;

R. Et cum spiritu tuo.

ORATIO.

VISITA quæsumus, Domine, habitationem istam, et omnes insidias inimici ab eâ longè repelle : angeli tui sancti habitent in eâ, qui nos in pace custodiant ; et benedictio tua sit super nos semper. Per Dominum, &c.

V. Dominus vobiscum ;

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino ;

R. Deo gratias.

Benedictio. Benedicat † et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus. R. Amen.

ANTIPHONA.

REGINA cœli, lætare, alleluia, Quia quem meruisti portare, alleluia, Resurrexit sicut dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum, alleluia.

V. Gaude et lætare, Virgo Maria, alleluia ;

R. Quia surrexit Dominus verè, alleluia.

ORATIO.

DEUS, qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Jesu Christi mundum lætificare dignatus es, præsta, quæsumus, ut per ejus genitricem Virginem Mariam perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eumdem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.

Pater. Ave. Credo.

AD MATUTINUM.

Pater noster. Ave, Maria. Credo in Deum.

V. Domine, labia mea aperies;

R. Et os meum annuntiabit laudem tuam.

V. Deus, † in adjutorium meum intende;

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, &c. Alleluia.

Invitatorium. Alleluia. Jesum angelorum Dominum, parentibus subditum * Venite, adoremus, alleluia.

Alleluia. Jesum, &c.

Psalm. 94.

VENITE, exultemus Domino; jubilemus Deo salutari nostro; præoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

Alleluia. Jesum, &c.

Quoniam Deus magnus Dominus, et rex magnus super omnes deos; quoniam non repellet Dominus plebem suam; quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitudines montium ipse conspicit.

Venite, &c.

Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus. Venite, adoremus, et procidamus ante Deum: ploremus coràm Domino qui fecit nos; quia ipse est Dominus Deus noster: nos autem populus ejus, et oves pascuæ ejus.

Alleluia. Jesum, &c.

Hodiè si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundùm diem tentationis in deserto: ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea.

Venite, &c.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic, et dixi: Semper hi errant corde: ipsi verò non cognoverunt vias meas, quibus juravi in irâ meâ, si introibunt in requiem meam.

Alleluia. Jesum, &c.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto: sicut erat in principio, et nunc et semper, et in secula seculorum. Amen.

Venite, &c.

Alleluia. Jesum, &c.

HYMNUS.

NATUM piando crimini
Missurus in terras Deus,
Natoque matrem virginem,
Sponsumque matri providet.

HÆC illa mortalis Trias,
Adumbrat æternam, piis
Et æmulans honoribus,
Sanctâ refert concordiâ.

EDICTA regis exeunt:
Tunc, summe rerum Conditor,
Migras, parentum nomine,
Censendus instar subditi.

SUB noctis inclementiâ,
Rigente, Natum, frigore,

Stringit puella fasciis ;
Joseph adorat principem.
PRÆSEPE, quem tu contines!
Lux fulget, ales, gaudia,
Labens olympo nuntiat ;
Et pastor, et currit magus.
ILLIC Parentes excubant :
Quid non, tacendo, fervidis
Intùs sonant affectibus !
Quali ministrant ordine !
LEGALE dùm cultrum ferens,
Ultrò profundis sanguinem,
Jesum vocant ; mox victimam
In templa ritè deferunt.
ÆGYPTE, servas hospites,
Reddisque, dùm cœlum monet :
Quos, Christe, præsens roboras,
Non sors acerba concutit.
SIT laus Patri, laus Filio,
Sit par, tibi laus, Spiritus,
Quem Christus afflabat puer,
Simul Deus, parentibus.
Amen.

IN I. NOCTURNO.

Ant. Maria peperit Filium suum primogenitum, et pannis eum involvit, et reclinavit in præsepio, alleluia.

Psalm. 8.

DOMINE, Dominus noster, * quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ !

Quoniam elevata est magnificentia tua * super cœlos.

Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, * ut destruas inimicum et ultorem.

Quoniam videbo cœlos tuos, opera digitorum tuorum : * lunam et stellas quæ tu fundasti.

Quid est homo, quòd memor es ejus, * aut filius hominis, quoniam visitas eum ?

Minuisti eum paulò minùs ab angelis : gloriâ et honore coronasti eum ; * et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subjecisti sub pedibus ejus, * oves et boves universas, insuper et pecora campi ;

Volucres cœli, et pisces maris, * qui perambulant semitas maris.

Domine, Dominus noster, * quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ !

Psalm. 18.

CŒLI enarrant gloriam Dei ; * et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

Dies diei eructat verbum ; * et nox nocti indicat scientiam.

Non sunt loquelæ, neque sermones, * quorum non audiantur voces eorum.

In omnem terram exivit sonus eorum, * et in fines orbis terræ verba eorum.

In sole posuit tabernaculum suum; * et ipse tanquàm sponsus procedens de thalamo suo.

Exultavit ut gigas ad currendam viam: * à summo cœlo egressio ejus.

Et occursus ejus usque ad summum ejus: * nec est qui se abscondat à calore ejus.

Lex Domini immaculata, convertens animas: * testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

Justitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: * præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

Timor Domini sanctus, permanens in seculum seculi: * judicia Domini vera, justificata in semetipsa.

Desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum; * et dulciora super mel et favum.

Etenim servus tuus custodit ea: * in custodiendis illis retributio multa.

Delicta quis intelligit? * ab occultis meis munda me; et ab alienis parce servo tuo.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero; * et emundabor à delicto maximo.

Et erunt ut complaceant eloquia oris mei: * et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.

Domine, adjutor meus, * et redemptor meus.

Psalm. 23.

Domini est terra, et plenitudo ejus; * orbis terrarum et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum; * et super flumina præparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde: * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino, * et misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum, * quærentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales, * et introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales, * et introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ? * Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

Ant. Maria peperit Filium suum primogenitum, et pannis eum involvit, et reclinavit in præsepio, alleluia.

V. Puer natus est nobis, alleluia.

R. Et filius datus est nobis, alleluia.

Pater noster.

Absol. Exaudi, Domine, &c.

Lectio I.

De Isaiâ prophetâ. *Cap.* 7.

Et adjecit Dominus loqui ad Achaz, dicens: Pete tibi signum à Domino Deo tuo in profundum inferni, sive in excelsum suprà; et dixit Achaz: Non petam, et non tentabo Dominum. Et dixit: Audite ergò, domus David: nùmquid parùm vobis est molestos esse hominibus, quia molesti estis et Deo meo? Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum. Eccè virgo concipiet, et pariet Filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel. Butyrum et mel comedet, ut sciat reprobare malum, et eligere bonum.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receerunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II. Cap. 11.

Et egredietur virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet. Et requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientiæ et intellectûs, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiæ et pietatis; et replebit eum spiritus timoris Domini. Non secundùm visionem oculorum judicabit, neque secundùm auditum aurium arguet; sed judicabit in justitiâ pauperes, et arguet in æquitate pro mansuetis terræ, et percutiet terram virgâ oris sui, et spiritu labiorum suorum interficiet impium. Et erit justitia cingulum lumborum ejus, et fides cinctorium renum ejus.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III. *Cap.* 62.

PROPTER Sion non tacebo, et propter Jerusalem non quiescam, donec egrediatur ut splendor justus ejus, et salvator ejus ut lampas accendatur. Et videbunt gentes justum tuum, et cuncti reges inclytum tuum: et vocabitur tibi nomen novum, quod os Domini nominabit. Et eris corona gloriæ in manu Domini, et diadema regni in manu Dei tui. Non vocaberis ultrà derelicta: et terra tua non vocabitur ampliùs desolata: sed vocaberis voluntas mea in eâ, et terra tua inhabitata, quia complacuit Domino in te: et terra tua inhabitabitur. Habitabit enim juvenis cum virgine, et habitabunt in te filii tui. Et gaudebit sponsus super sponsam, et gaudebit super te Deus tuus. Super muros tuos, Jerusalem, constitui custodes, totâ die, et totâ nocte in perpetuum non tacebunt.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia,

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Ant. Postquàm completi sunt dies purgationis Mariæ, tulerunt Jesum in Jerusalem parentes ejus, ut sisterent eum Domino, alleluia.

Psalm. 44.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum: * dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus scribæ, * velociter scribentis.

Speciosus formâ præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis: * proptereà benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo super femur tuum, * potentissime.

Specie tuâ et pulchritudine tuâ * intende, prosperè procede et regna.

Propter veritatem et mansuetudinem et justitiam: * et deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadent, * in corda inimicorum regis.

Sedes tua, Deus, in seculum seculi, * virga directionis, virga regni sui.

Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem : * propterea unxit te, Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Myrrha, et gutta et casia à vestimentis tuis, à domibus eburneis : * ex quibus delectaverunt te filiæ regum in honore tuo.

Astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato, * circumdata varietate.

Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam : * et obliviscere populum tuum et domum patris tui.

Et concupiscet rex decorem tuum : * quoniam ipse est Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.

Et filiæ Tyri in muneribus, * vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis.

Omnis gloria ejus filiæ regis ab intùs, * in fimbriis aureis, circumamicta varietatibus.

Adducentur regi virgines post eam : * proximæ ejus afferentur tibi.

Afferentur in lætitiâ et exultatione : * adducentur in templum regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filii : * constitues eos principes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui, * in omni generatione et generationem.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternum, * et in seculum seculi.

Psalm. 45.

DEUS noster refugium et virtus : * adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus, dùm turbabitur terra : * et transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, et turbatæ sunt aquæ eorum : * conturbati sunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus lætificat civitatem Dei : * sanctificavit tabernaculum suum altissimus.

Deus in medio ejus non commovebitur : * adjuvabit eam Deus manè diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, et inclinata sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum, * susceptor noster Deus Jacob.

Venite, et videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram, * auferens bella usque ad finem terræ.

Arcum conteret et confringet arma, * et scuta comburet igni.

Vacate et videte quoniam ego sum Deus : * exaltabor in gentibus et exaltabor in terrâ.

Dominus virtutum nobiscum : * susceptor noster Deus Jacob.

Psalm. 86.

FUNDAMENTA ejus in montibus sanctis: * diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

Gloriosa dicta sunt de te, * civitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylonis, * scientium me.

Eccè alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum: * hi fuerunt illic.

Nùmquid Sion dicet: Homo et homo natus est in eâ, * et ipse fundavit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum et principum: * horum qui fuerunt in eâ.

Sicut lætantium, * omnium habitatio est in te.

Ant. Postquàm completi sunt dies purgationis Mariæ, tulerunt Jesum in Jerusalem parentes ejus, ut sisterent eum Domino, alleluia.

V. Ave, Maria, gratiâ plena, alleluia.

R. Dominus tecum, alleluia. Pater noster.

Absol. Ipsius pietas, &c.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis. *Homil* 1. *In Laud. Virg. Matris.*

QUÆ est hæc virgo, tam venerabilis, ut salutetur ab angelo; tam humilis, ut desponsata sit fabro? Pulchra permixtio virginitatis et humilitatis: nec mediocriter placet Deo illa anima, in quâ et humilitas commendat virginitatem, et virginitas exornat humilitatem. Sed quantâ putas veneratione digna est, in quâ humilitatem exaltat fœcunditas, et partus consecrat virginitatem? Audis virginem, audis humilem. Si igitur virginitatem in Mariâ non potes nisi mirari, stude humilitatem imitari, et sufficit tibi. Quod si et virgo et humilis es: quisquis es, magnus es. Est tamen majus aliquid quod mireris in Mariâ, scilicet, cum virginitate fœcunditas.

R. Quem vidistis, pastores, dicite, annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum, collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

A Sæculo enim non est auditum, ut aliqua simul mater esset et virgo. Quod si et cujus mater attendas: quò te tua super ejus mirabili celsitudine ducet admiratio? Nonne ad hoc ut te videas nec satis posse mirari? Non-

ne tuo, imò veritatis judicio, illa quæ Deum habuit filium, super omnes etiam choros exaltabitur angelorum? Annon Deum et Dominum angelorum Maria suum audacter appellat filium dicens: Fili, quid fecisti nobis sic? Quis hoc audeat angelorum? Sufficit eis, et pro magno habent, quod cùm sint spiritus ex conditione, ex gratiâ facti sunt, et vocati angeli, testante David: qui facit, inquit, angelos suos spiritus. Maria verò matrem se agnoscens, majestatem illam, cui illi cum reverentiâ serviunt, cum fiduciâ suum nuncupat Filium. Nec dedignatur nuncupari Deus, quod esse dignatus est. Nam paulò post subdit evangelista: Et erat, inquiens, subditus illis. Quis? quibus? Deus, hominibus: Deus, inquam, cui angeli subditi sunt, cui principatus et potestates obediunt, subditus erat Mariæ, nec tantùm Mariæ, sed etiam Joseph propter Mariam.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum: * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

Homil. 2. undè suprà.

Et ipse Jesus erat incipiens, quasi annorum triginta, ut putabatur filius Joseph. Nec vir ergò matris, nec filii pater extitit, quamvis certâ (ut dictum est) et necessariâ dispensatione utrumque ad tempus et appellatus sit et putatus. Conjice tamen ex hâc appellatione, quâ (licet dispensatoriâ) meruit honorari à Deo, ut Pater Dei et dictus et creditus sit; conjice et ex proprio vocabulo, quod augmentum non dubites interpretari, quis et qualis homo fuerit iste Joseph. Simul et memento magni illius quondam patriarchæ venditi in Ægypto, et scito ipsius istum non solùm vocabulum fuisse sortitum; sed et castimoniam adeptum, innocentiam assecutum et gratiam. Non est dubium, quin bonus et fidelis homo fuerit iste Joseph, cui mater desponsata est Salvatoris. Fidelis, inquam, servus et prudens, quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, solum denique, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum.

R. Fidelis servus et prudens; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium,

suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alleluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Ant. Eccè angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens : Surge, et accipe puerum et matrem ejus, et fuge in Ægyptum, alleluia.

Psalm. 95.

CANTATE Domino canticum novum : * cantate Domino, omnis terra.

Cantate Domino, et benedicite nomini ejus; * annuntiate de die in diem salutare ejus.

Annuntiate inter gentes gloriam ejus, * in omnibus populis mirabilia ejus.

Quoniam magnus Dominus, et laudabilis nimis : * terribilis est super omnes deos.

Quoniam omnes dii gentium dæmonia : * Dominus autem cœlos fecit.

Confessio et pulchritudo in conspectu ejus : * sanctimonia et magnificentia in sanctificatione ejus.

Afferte Domino, patriæ gentium, afferte Domino gloriam et honorem : * afferte Domino gloriam nomini ejus.

Tollite hostias et introite in atria ejus : * adorate Dominam in atrio sancto ejus.

Commoveatur à facie ejus universa terra : * dicite in gentibus quia Dominus regnavit.

Etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur : * judicabit populos in æquitate.

Lætentur cœli, et exultet terra : commoveatur mare, et plenitudo ejus : * gaudebunt campi, et omnia quæ in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna silvarum à facie Domini, quia venit : * quoniam venit judicare terram.

Judicabit orbem terræ in æquitate : * et populos in veritate suâ.

Psalm. 96.

DOMINUS regnavit, exultet terra : * lætentur insulæ multæ.

Nubes et caligo in circuitu ejus : * justitia et judicium correctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcedet, * et inflammabit in circuitu inimicos ejus.

Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ : * vidit et commota est terra.

Montes sicut cera fluxerunt à facie Domini, * à facie Domini omnis terra.

Annuntiaverunt cœli justitiam ejus : * et viderunt omnes populi gloriam ejus.

Confundantur omnes qui adorant sculptilia : * et qui gloriantur in simulacris suis.

Adorate eum, omnes angeli ejus : * audivit et lætata est Sion.

Et exultaverunt filiæ Judæ, * propter judicia tua, Domine.

Quoniam tu Dominus altissimus super omnem terram : * nimis exaltatus es super omnes deos.

Qui diligitis Dominum, odite malum : * custodit Dominus animas sanctorum suorum, de manu peccatoris liberabit eos.

Lux orta est justo, * et rectis corde lætitia.

Lætamini justi in Domino : * et confitemini memoriæ sanctificationis ejus.

Psalm. 97.

CANTATE Domino canticum novum : * quia mirabilia fecit.

Salvavit sibi dextera ejus, * et brachium sanctum ejus.

Notum fecit Dominus salutare suum ; * in conspectu gentium revelavit justitiam suam.

Recordatus est misericordiæ suæ : * et veritatis suæ domui Israel.

Viderunt omnes termini terræ * salutare Dei nostri.

Jubilate Deo, omnis terra : * cantate, et exultate, et psallite.

Psallite Domino in citharâ, in citharâ et voce psalmi : * in tubis ductilibus et voce tubæ corneæ.

Jubilate in conspectu regis Domini : * moveatur mare, et plenitudo ejus ; orbis terrarum et qui habitant in eo.

Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt à conspectu Domini : * quoniam venit judicare terram.

Judicabit orbem terrarum in justitiâ ; * et populos in æquitate.

Ant. Eccè angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens : Surge et accipe puerum et matrem ejus, et fuge in Ægyptum, alleluia.

V. Constituit eum dominum domûs suæ, alleluia.

R. Et principem omnis possessionis suæ, alleluia,

Pater noster.

Absol. A vinculis, &c.

Benedictio. Evangelica lectio, &c.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap. 2.*

In illo tempore: Ut perfecerunt (parentes Jesu) omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat, et confortabatur, plenus sapientiâ: et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrosii, episcopi. *Cap. 2 in Luc.*

Duæ sunt in Christo generationes: una est paterna, materna altera: paterna illa divinior, materna verò quæ in nostrum laborem usumque descendit. Et ideò quæ suprà naturam, suprà ætatem, suprà consuetudinem fiunt, non humanis assignanda virtutibus, sed divinis referenda sunt potestatibus. Alibi eum ad ministerium mater impellit, hìc mater arguitur, quia adhuc quæ humana sunt exigat. Sed cùm hìc duodecim describatur annorum, illic discipulos habere dicatur; vides matrem didicisse à Filio, ne exigeret à validiore ministerium, quæ stupebat in juniore miraculum.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

Benedictio. Divinum auxilium, &c.

Et venit Nazareth, et erat subditus illis. Quid enim magister virtutis, nisi officium pietatis impleret? Et miramur si Patri defert, qui subditur matri? Non utique infirmitatis, sed pietatis ista subjectio est: attollat licet sævis emissus latebris coluber perfidiæ caput, et serpentinis evomat venena pectoribus. Cùm dicit se Filius missum, majorem hæreticus appellet Patrem, ut imperfectum Filium dicat, qui potest habere majorem, ut alienis auxiliis asserat eum qui mittitur, indigere, nùmquid et humano egebat auxilio, ut materno serviret imperio?

R. Ascendit Joseph à Galilæa, de civitate Nazareth, in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

Benedictio. Per evangelica dicta deleantur nostra delicta. R. Amen.

Lectio sancti evangelii secundùm Joannem. *Cap.* 16.

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Modicum, et jàm non videbitis me; et iterùm modicum, et videbitis me: quia vado ad Patrem. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini, episcopi. *Tract.* 101 *in Joan.*

Modicum est hoc totum spatium quo præsens pervolat seculum. Undè dicit idem ipse evangelista in epistolâ suâ: Novissima hora est. Ideò namque addidit: Quia vado ad Patrem: quod ad priorem sententiam referendum est, ubì ait: Modicum, et jàm non videbitis me: non ad posteriorem, ubì ait: Et iterùm modicum, et videbitis me. Eundo quippè ad Patrem, facturus erat, ut eum non viderent; ac per hoc non ideò dictum est, quia fuerat moriturus, et donec resurgeret, ab eorum aspectibus recessurus: sed quod esset iturus ad Patrem, quod fecit, posteaquàm resurrexit, et, cum eis per quadraginta dies conversatus, ascendit in cœlum.

Hymnus SS. Ambrosii et Augustini.

Te Deum laudamus; * te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem * omnis terra veneratur.

Tibi omnes angeli; * tibi cœli, et universæ potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim * incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus * Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra * majestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus * apostolorum chorus.

Te prophetarum * laudabilis numerus.

Te martyrum candidatus * laudat exercitus.

Te per orbem terrarum, * sancta confitetur Ecclesia.

Patrem * immensæ majestatis.

Venerandum tuum verum * et unicum Filium.

Sanctum quoque * Paraclitum Spiritum.

Tu rex * gloriæ Christe.

Tu Patris * sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, * non horruisti virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, * aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes * in gloriâ Patris.

Judex crederis * esse venturus.

Te ergò, quæsumus, famulis tuis subveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Æternâ fac cum sanctis tuis * in gloriâ numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, * et benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, * et extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies * benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in seculum, * et in seculum seculi.

Dignare, Domine, die isto, * sine peccato nos custodire.

Miserere nostrî, Domine, * miserere nostrî.

Fiat misericordia tua, Domine, super eos, * quemadmodùm speravimus in te.

In te, Domine, speravi; * non confundar in æternum.

AD LAUDES.

V. Deus †, in adjutorium meum intende;

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, &c. Alleluia.

Ant. O Admirabile commercium! Creator generis humani, animatum corpus sumens, de virgine nasci dignatus est: et procedens homo sine semine, largitus est nobis suam deitatem, alleluia.

Psalm. 92.

DOMINUS regnavit, decorem indutus est: * indutus est Dominus fortitudinem, et præcinxit se.

Etenim firmavit orbem terræ, * qui non commovebitur.

Parata sedes tua ex tunc: * à seculo tu es.

Elevaverunt flumina, Domine: * elevaverunt flumina vocem suam.

Elevaverunt flumina fluctus suos, * à vocibus aquarum multarum.

Mirabiles elationes maris, * mirabilis in altis Dominus.

Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: * domum tuam decet sanctitudo, Domine, in longitudinem dierum.

Ant. O admirabile, &c.

Ant. Ante luciferum genitus, et ante secula, Dominus Salvator noster in formâ servi apparuit, alleluia.

Psalm. 99.

JUBILATE Deo, omnis terra: * servite Domino in lætitiâ.

Introite in conspectu ejus, * in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: * ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Populus ejus, et oves pascuæ ejus :* introite portas ejus, in confessione, atria ejus in hymnis, confitemini illi.

Laudate nomen ejus : quoniam suavis est Dominus, in æternum misericordia ejus : * et usque in generationem et generationem veritas ejus.

Ant. Ante luciferum, &c.

Ant. Eccè Maria genuit nobis Salvatorem, quem Joannes videns, exclamavit, dicens : Eccè Agnus Dei, eccè qui tollit peccata mundi, alleluia.

Psalm. 62.

DEUS, Deus meus,* ad te de luce vigilo.

Sitivit in te anima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terrâ desertâ, et inviâ, et inaquosâ : * sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas : * labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vitâ meâ : * et in nomine tuo levabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea : * et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tuî super stratum meum, in matutinis meditabor in te : * quia fuisti adjutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te : * me suscepit dextera tua.

Ipsi verò in vanum quæsierunt animam meam ; introibunt in inferiora terræ : * tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex verò lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo : * quia obstructum est os loquentium iniqua.

Hìc non dicitur Gloria Patri.

Psalm. 66.

DEUS misereatur nostrî, et benedicat nobis : * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostrî.

Ut cognoscamus in terrâ viam tuam, * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus : * confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur et exultent gentes : * quoniam judicas populos in æquitate, et gentes in terrâ dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus : confiteantur tibi populi omnes : * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus * et metuant eum omnes fines terræ.

Ant. Eccè Maria, &c.

Ant. Benedicite Dominum, omnes angeli ejus; ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus, alleluia, alleluia.

Canticum trium puerorum. Danielis, 3.

BENEDICITE, omnia opera Domini, Domino: * laudate et superexaltate eum in secula.

Benedicite, angeli Domini, Domino: * benedicite, cœli, Domino.

Benedicite, aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Domino: * benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Benedicite, sol et luna, Domino: * benedicite, stellæ cœli, Domino.

Benedicite, omnis imber et ros, Domino: * benedicite, omnes spiritus Dei, Domino.

Benedicite, ignis et æstus, Domino: * benedicite, frigus et æstus, Domino.

Benedicite, rores et pruina, Domino: * benedicite, gelu et frigus, Domino.

Benedicite, glacies et nives, Domino: * benedicite, noctes et dies, Domino.

Benedicite, lux et tenebræ, Domino: * benedicite, fulgura et nubes, Domino.

Benedicat terra Dominum: * laudet et superexaltet eum in secula.

Benedicite, montes et colles, Domino: * benedicite, universa germinantia in terrâ, Domino.

Benedicite, fontes, Domino: * benedicite, maria et flumina, Domino.

Benedicite, cete et omnia quæ moventur in aquis, Domino: * benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino: * benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israel Dominum: * laudet et superexaltet eum in secula.

Benedicite, sacerdotes Domini, Domino: * benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus et animæ justorum, Domino: * benedicite, sancti et humiles corde, Domino.

Benedicite, Anania, Azaria, Misael, Domino: * laudate et superexaltate eum in secula.

Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu: * laudemus et superexaltemus eum in secula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli: * et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in secula.

Hìc non dicitur Gloria Patri.

Ant. Benedicite Dominum, &c.

Ant. Joseph, fidelis et prudens, quem constituit Domi-

nus super familiam suam, alleluia.

Psalm. 148.

LAUDATE Dominum de cœlis: * laudate eum in excelsis.

Laudate eum, omnes angeli ejus: * laudate eum, omnes virtutes ejus.

Laudate eum, sol et luna: * laudate eum, omnes stellæ et lumen.

Laudate eum, cœli cœlorum: * et aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit, et creata sunt.

Statuit ea in æternum, et in seculum seculi: * præceptum posuit, et non præteribit.

Laudate Dominum de terrâ: * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: * quæ faciunt verbum ejus:

Montes, et omnes colles: * ligna fructifera, et omnes cedri:

Bestiæ, et universa pecora: * serpentes, et volucres pennatæ:

Reges terræ, et omnes populi: * principes, et omnes judices terræ.

Juvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini: * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum et terram: * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus: * filiis Israel, populo appropinquanti sibi.

Hìc non dicitur Gloria Patri.

Psalm. 149.

CANTATE Domino canticum novum: * laus ejus in ecclesiâ sanctorum.

Lætetur Israel in eo qui fecit eum: * et filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloriâ: * lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: * et gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus, * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus :* et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis judicium conscriptum: * gloria hæc est omnibus sanctis ejus.

Hìc non dicitur Gloria Patri.

Psalm. 150.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus: * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ: * laudate eum in psalterio et citharâ.

Laudate eum in tympano et choro: * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis: * omnis spiritus laudet Dominum.

Ant. Joseph, fidelis, &c.

CAPITULUM. *Gal.* 4.

FRATRES, quanto tempore hæres parvulus est, nihil differt à servo, cùm sit Dominus omnium: sed sub tutoribus et actoribus est, usque ad præfinitum tempus à Patre. R. Deo gratias.

HYMNUS.

VERBUM! virgineo te genitum sinu,
Te, Christi, canimus, Virgo puerpera,
Te, Josephe, sacram progeniem regens,
Cujus diceris et pater.

REGNATOR rutilo lapsus ab æthere,
Tranquillus superis quæ penetralibus,
Pacis regna tenet, condere tùm venit,
Imis quas habitat plagis.

FORTUNATA domus, quam Deus incolit,
Ac cœlestis amor, fons quoque luminis,
Quam nullis agitat cæcus amor malis,
Nec discordia dividit!

SIMPLEX pauperies hanc decorat domum;
His et deliciæ finibus exulant:
Illic tota Deo gloria perfrui,
Mundum spernere, despici.

O vos, castra Dei, quo celer advolat,
Cohors aligerum, laudibus æmulis
Circum tecta sonans, nutibus obsequens!
O cœlo domus altior!

NON te servitio, legifer, eximis,
Non divina negas membra laboribus,
Astrorumque faber sis licet, artifex,
Lignis vilibus incubas.

SACRIS verba Dei vatibus edita
Exercent animos: candida veritas,

Imples, Christe ; jubar, nube, parentibus,
Excussa patet obvium.

Quæ virtus radiat! quæ sapientia!
Qualis mellifluis gratia vocibus!
Quæ morum gravitas! quàm venerabiles
Progressus Hominis Dei!

Per Christum puerum maxima laus Patri;
Per matrem, proprio maxima Filio:
Per Sponsum, tibi laus maxima, Spiritus;
Per Tres gloria sit Tribus. Amen.

V. Viderunt omnes fines terræ, alleluia;

R. Salutare Dei nostri, alleluia.

Ant. Puer Jesus crescebat et confortabatur, plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo, et erat subditus illis, alleluia.

Canticum Zachariæ.

Lucæ, 1.

Benedictus Dominus Deus Israel, * quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ:

Et erexit cornu salutis nobis, * in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum, * qui à seculo sunt, prophetarum ejus:

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu omnium qui oderunt nos:

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: * et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abraham patrem nostrum, * daturum se nobis.

Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati, * serviamus illi;

In sanctitate et justitiâ coràm ipso, * omnibus diebus nostris.

Et, tu puer, propheta Altissimi vocaberis: * præibis enim ante faciem Domini parare vias ejus:

Ad dandam scientiam * salutis plebi ejus: * in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitavit nos oriens ex alto:

Illuminare his qui in tenebris et in umbrâ mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Ant. Puer Jesus crescebat et confortabatur, plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo, et erat subditus illis, alleluia.

ORATIO.

Deus, qui salutis æternæ, per Sanctissimam Familiam Jesu, Mariæ, Joseph, humano generi præmia præstitisti; tribue, quæsumus, ut in quâ vitæ authorem nobis similem foris agnovimus, per eam intùs reformari mereamur. Per eumdem Dominum, &c.

Com. dom. III. post Pascha.

Ant. Modicum, et non videbitis me, dicit Dominus; iterùm modicum, et videbitis me, quia vado ad Patrem, alleluia, alleluia.

V. In resurrectione tuâ, Christe, alleluia,

R. Cœli et terra lætentur, alleluia.

ORATIO.

Deus, qui errantibus, ut in viam possint redire justitiæ, veritatis tuæ lumen ostendis; da cunctis qui christianâ professione censentur, et illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta sectari. Per Dominum, &c.

V. Dominus vobiscum;

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino;

R. Deo gratias.

V. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Pater noster, &c.

V. Dominus det nobis suam pacem;

R. Et vitam æternam. Amen.

Ant. Regina cœli, &c. *cum vers. resp. et or. fol.* 10.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.

AD PRIMAM.

Pater noster. Ave, Maria. Credo.

V. Deus, in adjutorium.

HYMNUS.

Jam lucis orto sidere,
Deum precemur supplices,
Ut in diurnis actibus,
Nos servet à nocentibus.

Linguam refrænans temperet,
Ne litis horror insonet:
Visum fovendo contegat,
Ne vanitates hauriat.

Sint pura cordis intima,
Absistat et vecordia:
Carnis terat superbiam,
Potûs cibique parcitas.

Ut cùm dies abscesserit,
Noctemque sors reduxerit,

Mundi per abstinentiam
Ipsi canamus gloriam.

GLORIA tibi, Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Ant. O admirabile.

Psalm. 53.

DEUS, in nomine tuo salvum me fac: * et in virtute tuâ judica me.

Deus, exaudi orationem meam: * auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt adversùm me, et fortes quæsierunt animam meam: * et non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Eccè enim Deus adjuvat me: * et Dominus susceptor est animæ meæ.

Averte mala inimicis meis: * et in veritate tuâ disperde illos.

Voluntariè sacrificabo tibi, * et confitebor nomini tuo, Domine: quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: * et super inimicos meos despexit oculus meus.

Psalm. 118.

BEATI immaculati in viâ: * qui ambulant in lege Domini.

Beati qui scrutantur testimonia ejus: * in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operantur iniquitatem, * in viis ejus ambulaverunt.

Tu mandasti * mandata tua custodiri nimis.

Utinàm dirigantur viæ meæ, * ad custodiendas justificationes tuas!

Tunc non confundar, * cùm perspexero in omnibus mandatis tuis.

Confitebor tibi in directione cordis, * in eo quod didici judicia justitiæ tuæ.

Justificationes tuas custodiam: * non me derelinquas usquequaquè.

In quo corrigit adolescentior viam suam? * in custodiendo sermones tuos.

In toto corde meo exquisivi te: * ne repellas me à mandatis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua: * ut non peccem tibi.

Benedictus es, Domine: * doce me justificationes tuas.

In labiis meis * pronuntiavi omnia judicia oris tui.

In viâ testimoniorum tuorum delectatus sum, * sicut in omnibus divitiis.

In mandatis tuis exercebor: * et considerabo vias tuas.

In justificationibus tuis meditabor: * non obliviscar sermones tuos.

RETRIBUE servo tuo, vivifica me, * et custodiam sermones tuos.

Revela oculos meos, * et considerabo mirabilia de lege tuâ.

Incola ego sum in terrâ: * non abscondas à me mandata tua.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas * in omni tempore.

Increpasti superbos: * maledicti qui declinant à mandatis tuis.

Aufer à me opprobrium et contemptum: * quia testimonia tua exquisivi.

Etenim sederunt principes, et adversùm me loquebantur: * servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.

Nam et testimonia tua meditatio mea est: * et consilium meum justificationes tuæ.

Adhæsit pavimento anima mea: * vivifica me secundùm verbum tuum.

Vias meas enuntiavi, et exaudisti me:*doce me justificationes tuas.

Viam justificationum tuarum instrue me:* et exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitavit anima mea præ tædio: * confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis amove à me, * et de lege tuâ miserere meî.

Viam veritatis elegi: * judicia tua non sum oblitus.

Adhæsi testimoniis tuis, Domine, * noli me confundere.

Viam mandatorum tuorum cucurri, * cùm dilatasti cor meum.

CAPITULUM. *I. Tim, I.*

REGI seculorum immortali et invisibili, soli Deo honor et gloria in secula seculorum. Amen.

R. Deo gratias.

Respons. breve. Christe, Fili Dei vivi, miserere nobis. * Alleluia, alleluia.

Repetitur Christe, &c.

V. Qui natus es de Mariâ Virgine. * Alleluia, alleluia.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Christe, &c.

V. Exurge, Christe, adjuva nos, alleluia.

R. Et libera nos propter nomen tuum, alleluia.

V. Dominus vobiscum;

R. Et cum spiritu tuo.

ORATIO.

DOMINE, Deus omnipotens, qui ad principium hujus diei nos pervenire fecisti, tuâ nos hodiè salva virtute; ut in hâc

die ad nullum declinemus peccatum, sed semper ad tuam justitiam faciendam nostra procedant eloquia, dirigantur cogitationes et opera. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat, in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum;

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino;

R. Deo gratias.

V. Pretiosa in conspectu Domini,

R. Mors sanctorum ejus.

Et absolutè sine Oremus.

ORATIO.

SANCTA Maria, et omnes sancti intercedant pro nobis ad Dominum, ut nos mereamur ab eo adjuvari et salvari: qui vivit et regnat in secula seculorum.

R. Amen.

V. Deus, in adjutorium meum intende;

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

Et dicitur ter. Ultimò additur:

Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c.

Kyrie, eleison;

Christe, eleison.

Kyrie, eleison. Pater noster. *Secretò.*

V. Et ne nos inducas in tentationem;

R. Sed libera nos à malo.

V. Respice in servos tuos, Domine, et in opera tua, et dirige filios eorum.

R. Et sit splendor Domini Dei nostri super nos, et opera manuum nostrarum dirige super nos, et opus manuum nostrarum dirige.

V. Gloria Patri, &c.

R. Sicut erat, &c.

ORATIO.

DIRIGERE et sanctificare, regere et gubernare dignare, Domine Deus, rex cœli et terræ, hodiè corda et corpora nostra, sensus, sermones, et actus nostros in lege tuâ, et in operibus mandatorum tuorum: ut hìc, et in æternum, te auxiliante, salvi et liberi esse mereamur, Salvator mundi: Qui vivis et regnas in secula seculorum.

R. Amen.

V. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Dies et actus

nostros in suâ pace disponat Dominus omnipotens.

R. Amen.

Ad absolutionem capituli.

QUONIAM autem estis filii, misit Deus spiritum filii sui in corda vestra, clamantem: Abba, Pater. Itàque jam non est servus, sed filius: quod si filius, et hæres per Deum. Tu autem, Domine, miserere nobis. R. Deo gratias.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini;

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Benedicite. R. Deus.

Benedictio. Dominus † nos benedicat, et ab omni malo defendat, et ad vitam perducat æternam: et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

AD TERTIAM.

Pater noster. Ave, Maria.
Deus, in adjutorium.

HYMNUS.

NUNC, sancte nobis Spiritus,
Unum Patri cum Filio,
Dignare promptus ingeri,
Nostro refusus pectori.

Os, lingua, mens, sensus, vigor,
Confessionem personent,
Flammescat igne charitas,
Accendat ardor proximos.

GLORIA tibi, Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Ant. Ante luciferum.

Psalmus.

LEGEM pone mihi, Domine, viam justificationum tuarum: * et exquiram eam semper.

Da mihi intellectum, et scrutabor legem tuam: * et custodiam illam in toto corde meo.

Deduc me in semitam mandatorum tuorum: * quia ipsam volui.

Inclina cor meum in testimonia tua, * et non in avaritiam.

Averte oculos meos ne videant vanitatem! * in viâ tuâ vivifica me.

Statue servo tuo eloquium tuum, * in timore suo.

Amputa opprobrium meum, quod suspicatus sum: * quia judicia tua jucunda.

Eccè concupivi mandata tua: * in æquitate tuâ vivifica me.

Et veniat super me misericordia tua, Domine:* salutare tuum secundùm eloquium tuum.

Et respondebo exprobrantibus mihi verbum : * quia speravi in sermonibus tuis.

Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaquè : * quia in judiciis tuis supersperavi.

Et custodiam legem tuam semper, * in seculum et in seculum seculi.

Et ambulabam in latitudine : * quia mandata tua exquisivi.

Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum : * et non confundebar.

Et meditabar in mandatis tuis, * quæ dilexi.

Et levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi : * et exercebar in justificationibus tuis.

MEMOR esto verbi tui servo tuo, * in quo mihi spem dedisti.

Hæc me consolata est in humilitate meâ : * quia eloquium tuum vivificavit me.

Superbi iniquè agebant usquequaquè : * à lege autem tuâ non declinavi.

Memor fui judiciorum tuorum à seculo, Domine : * et consolatus sum.

Defectio tenuit me, * pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

Cantabiles mihi erant justificationes tuæ, * in loco peregrinationis meæ.

Memor fui nocte nominis tui, Domine ; * et custodivi legem tuam.

Hæc facta est mihi : * quia justificationes tuas exquisivi.

Portio mea, Domine, * dixi custodire legem tuam.

Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo : * miserere meî secundùm eloquium tuum.

Cogitavi vias meas : * et converti pedes meos in testimonia tua.

Paratus sum, et non sum turbatus : * ut custodiam mandata tua.

Funes peccatorum circumplexi sunt me : * et legem tuam non sum oblitus.

Mediâ nocte surgebam ad confitendum tibi, * super judicia justificationis tuæ.

Particeps ego sum omnium timentium te : * et custodientium mandata tua.

Misericordiâ tuâ, Domine, plena est terra : * justificationes tuas doce me.

BONITATEM fecisti cum servo tuo, Domine, * secundùm verbum tuum.

Bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce me : * quia mandatis tuis credidi.

Priusquàm humiliarer ego deliqui : * propterea eloquium tuum custodivi.

Bonus es tu : * et in bonit[ate]

te tuâ doce me justificationes tuas.

Multiplicata est super me iniquitas superborum : * ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.

Coagulatum est sicut lac cor eorum : * ego verò legem tuam meditatus sum.

Bonum mihi quia humiliasti me : * ut discam justificationes tuas.

Bonum mihi lex oris tui * super millia auri et argenti.

Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me : * da mihi intellectum, et discam mandata tua.

Qui timent te videbunt me, et lætabuntur : * quia in verba tua supersperavi.

Cognovi, Domine, quia æquitas judicia tua :* et in veritate tuâ humiliasti me.

Fiat misericordia tua ut consoletur me, * secundùm eloquium tuum servo tuo.

Veniant mihi miserationes tuæ, et vivam, * quia lex tua meditatio mea est.

Confundantur superbi, quia injustè iniquitatem fecerunt in me : * ego autem exercebor in mandatis tuis.

Convertantur mihi timentes te, * et qui noverunt testimonia tua.

Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, * ut non confundar.

CAPITULUM. *Gal.* 4.

FRATRES, quanto tempore hæres parvulus est, nihil differt à servo, cùm sit Dominus omnium : sed sub tutoribus, et actoribus est usque ad præfinitum tempus à Patre. R. Deo gratias.

R. Speciosus formâ præ filiis hominum. * Alleluia, alleluia.

Speciosus.

V. Diffusa est gratia in labiis tuis. * Alleluia, alleluia.

Gloria Patri, &c. Speciosus.

V. Notum fecit Dominus, alleluia.

R. Salutare suum, alleluia.

Oratio. Deus, qui salutis, *fol.* 7.

AD SEXTAM.

Pater noster. Ave, Maria. Deus, in adjutorium.

HYMNUS.

RECTOR potens, verax Deus,
Qui temperas rerum vices,
Splendore manè instruis,
Et ignibus meridiem.

EXTINGUE flammas litium,
Aufer calorem noxium,
Confer salutem corporum,
Veramque pacem cordium.

Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Ant. Eccè Maria.

Psalmus.

DEFECIT in salutare tuum anima mea: * et in verbum tuum supersperavi.

Defecerunt oculi mei in eloquium tuum,* dicentes: Quandò consolaberis me?

Quia factus sum sicut uter in pruinâ: * justificationes tuas non sum oblitus.

Quot sunt dies servi tui: * quandò facies de persequentibus me judicium?

Narraverunt mihi iniqui fabulationes, * sed non ut lex tua.

Omnia mandata tua veritas: * iniquè persecuti sunt me, adjuva me.

Paulò minùs consummaverunt me in terrâ: * ego autem non dereliqui mandata tua.

Secundùm misericordiam tuam vivifica me: * et custodiam testimonia oris tui.

In æternum, Domine,* verbum tuum permanet in cœlo.

In generationem et generationem veritas tua: * fundasti terram, et permanet.

Ordinatione tuâ perseverat dies: * quoniam omnia serviunt tibi.

Nisi quod lex tua meditatio mea est: * tunc fortè periissem in humilitate meâ.

In æternum non obliviscar justificationes tuas: * quia in ipsis vivificasti me.

Tuus sum ego, salvum me fac; * quoniam justificationes tuas exquisivi.

Me expectaverunt peccatores ut perderent me: * testimonia tua intellexi.

Omnis consummationis vidi finem: * latum mandatum tuum nimis.

QUOMODO dilexi legem tuam, Domine:* totâ die meditatio mea est.

Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: * quia in æternum mihi est.

Super omnes docentes me intellexi: * quia testimonia tua meditatio mea est.

Super senes intellexi: quia mandata tua quæsivi.

Ab omni viâ malâ prohibui pedes meos: * ut custodiam verba tua.

A judiciis tuis non declinavi: * quia tu legem posuisti mihi.

Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua, * super mel ori meo!

A mandatis tuis intellexi: * propterea odivi omnem viam iniquitatis.

Lucerna pedibus meis ver-

bum tuum, * et lumen semitis meis.

Juravi, et statui * custodire judicia justitiæ tuæ.

Humiliatus sum usquequaquè, Domine: * vivifica me secundùm verbum tuum.

Voluntaria oris mei beneplacita fac, Domine:* et judicia tua doce me.

Anima mea in manibus meis semper: * et legem tuam non sum oblitus.

Posuerunt peccatores laqueum mihi: * et de mandatis tuis non erravi.

Hæreditate acquisivi testimonia tua in æternum; * quia exultatio cordis mei sunt.

Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas in æternum; * propter retributionem.

INIQUOS odio habui: * et legem tuam dilexi.

Adjutor et susceptor meus es tu: * et in verbum tuum supersperavi.

Declinate à me maligni: * et scrutabor mandata Dei mei.

Suscipe me secundùm eloquium tuum, et vivam: * et non confundas me ab expectatione meâ.

Adjuva me et salvus ero: et meditabor in justificationibus tuis semper.

Sprevisti omnes discedentes à judiciis tuis: * quia injusta cogitatio eorum.

Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ; * ideò dilexi testimonia tua.

Confige timore tuo carnes meas: * à judiciis enim tuis timui.

Feci judicium et justitiam: * non tradas me calumniantibus me.

Suscipe servum tuum in bonum: * non calumnientur me superbi.

Oculi mei defecerunt in salutare tuum: * et in eloquium justitiæ tuæ.

Fac cum servo tuo secundùm misericordiam tuam: * et justificationes tuas doce me.

Servus tuus sum ego: * da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.

Tempus faciendi, Domine: * dissipaverunt legem tuam.

Ideò dilexi mandata tua, * super aurum et topazion.

Propterеà ad omnia mandata tua dirigebar: * omnem viam iniquam odio habui.

CAPITULUM. *Gal.* 4.

AT ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret, et adoptionem filiorum reciperemus. R. Deo gratias.

R. Benedicta tu in mulieribus. * Alleluia, alleluia. Benedicta tu.

V. Et benedictus fructus ventris tui. * Alleluia, alleluia.

Gloria Patri. &c. Benedicta tu.

V. Post partum virgo inviolata permansisti, alleluia.

R. Dei genitrix, intercede pro nobis, alleluia.

Oratio. Deus, qui salutis, *fol.* 40.

AD NONAM.

Pater noster. Ave, Maria. Deus, in adjutorium.

HYMNUS.

RERUM Deus tenax vigor,
Immotus in te permanens,
Lucis diurnæ tempora,
Successibus determinans.

LARGIRE clarum vespere,
Quo vita nusquàm decidat,
Sed præmium mortis sacræ
Perennis instet gloria.

GLORIA tibi, Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Ant. Joseph, fidelis.

Psalmus.

MIRABILIA testimonia tua: * ideò scrutata est ea anima mea.

Declaratio sermonum tuorum illuminat: * et intellectum dat parvulis.

Os meum aperui, et attraxi spiritum: * quia mandata tua desiderabam.

Aspice in me, et miserere meî,* secundùm judicium diligentium nomen tuum.

Gressus meos dirige secundùm eloquium tuum: * et non dominetur mei omnis injustitia.

Redime me à calumniis hominum: * ut custodiam mandata tua.

Faciem tuam illumina super servum tuum: * et doce me justificationes tuas.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: * quia non custodierunt legem tuam.

Justus es, Domine:* et rectum judicium tuum.

Mandasti justitiam testimonia tua: * et veritatem tuam nimis.

Tabescere me fecit zelus meus: * quia obliti sunt verba tua inimici mei.

Ignitum eloquium tuum vehementer: * et servus tuus dilexit illud.

Adolescentulus sum ego, et contemptus: * justificationes tuas non sum oblitus.

Justitia tua, justitia in æternum: * et lex tua veritas.

Tribulatio et angustia invenerunt me: * mandata tua meditatio mea est.

Æquitas testimonia tua in æternum : * intellectum da mihi, et vivam.

CLAMAVI in toto corde meo, exaudi me, Domine : * justificationes tuas requiram.

Clamavi ad te, salvum me fac : * ut custodiam mandata tua.

Præveni in maturitate, et clamavi : * quia in verba tua supersperavi.

Prævenerunt oculi mei ad te diliculo : * ut meditarer eloquia tua.

Vocem meam audi secundùm misericordiam tuam, Domine : * et secundùm judicium tuum vivifica me.

Appropinquaverunt persequentes me iniquitati : * à lege autem tuâ longè facti sunt.

Propè es tu, Domine : * et omnes viæ tuæ veritas.

Initio cognovi de testimoniis tuis : * quia in æternum fundasti ea.

Vide humilitatem meam, et eripe me : * quia legem tuam non sum oblitus.

Judica judicium meum, et redime me : * propter eloquium tuum vivifica me.

Longè à peccatoribus salus : * quia justificationes tuas non exquisierunt.

Misericordiæ tuæ multæ, Domine : secundùm judicium tuum vivifica me.

Multi qui persequuntur me, et tribulant me : * à testimoniis tuis non declinavi.

Vidi prævaricantes, et tabescebam : * quia eloquia tua non custodierunt.

Vide quoniam mandata tua dilexi, Domine : * in misericordiâ tuâ vivifica me.

Principium verborum tuorum veritas :* in æternum omnia judicia justitiæ tuæ.

PRINCIPES persecuti sunt me gratis : * et à verbis tuis formidavit cor meum.

Lætabor ego super eloquia tua : * sicut qui invenit spolia multa.

Iniquitatem odio habui, et abominatus sum : * legem autem tuam dilexi.

Septies in die laudem dixi tibi, * super judicia justitiæ tuæ.

Pax multa diligentibus legem tuam : * et non est illis scandalum.

Expectabam salutare tuum, Domine : * et mandata tua dilexi.

Custodivit anima mea testimonia tua : * et dilexit ea vehementer.

Servavi mandata tua, et testimonia tua : * quia omnes viæ meæ in conspectu tuo.

Appropinquet deprecatio

mea in conspectu tuo, Domine: * juxtà eloquium tuum da mihi intellectum.

Intret postulatio mea in conspectu tuo: * secundùm eloquium tuum eripe me.

Eructabunt labia mea hymnum, * cùm docueris me justificationes tuas.

Pronuntiabit lingua mea eloquium tuum: * quia omnia mandata tua æquitas.

Fiat manus tua, ut salvet me: * quoniam mandata tua elegi.

Concupivi salutare tuum, Domine: * et lex tua meditatio mea est.

Vivet anima mea, et laudabit te: * et judicia tua adjuvabunt me.

Erravi, sicut ovis quæ periit: * quære servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.

CAPITULUM. *Gal.* 4.

QUONIAM autem estis filii, misit Deus spiritum Filii sui in corda vestra, clamantem Abba, Pater. Itaque jàm non est servus, sed filius; quòd si filius, et hæres per Deum. R. Deo gratias.

R. Constituit eum Dominum domûs suæ. * Alleluia, alleluia. Constituit.

V. Et principem omnis possessionis suæ. * Alleluia, alleluia.

Gloria Patri, &c. Constituit.

V. Gloria et divitiæ in domo ejus, alleluia.

R. Et justitia ejus manet in seculum seculi, alleluia.

Oratio. Deus, qui salutis, &c., *ut infrà.*

AD II. VESPERAS.

Omnia ut in primis, præter sequentia.

V. Adorabunt in conspectu ejus, alleluia;

R. Universæ familiæ gentium, alleluia.

Ad Magnificat.

Ant. Propter nimiam caritatem suam, quâ dilexit nos Deus, misit Filium suum factum ex muliere; ut in ipso benedicerentur omnes familiæ terræ, et adoptionem filiorum reciperemus, alleluia, alleluia.

ORATIO.

DEUS, qui salutis æternæ, per sanctissimam Familiam Jesu, Mariæ, Joseph, humano generi præmia præstitisti; tribue, quæsumus, ut in quâ

vitæ authorum nobis similem forìs agnovimus, per eam intùs reformari mereamur. Per eumdem, &c.

Com. dom. III. post Pascha.

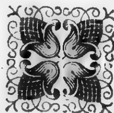
Ant. Amen dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos; mundus autem gaudebit, vos verò contristabimini : sed tristitia vestra vertatur in gaudium, alleluia.

V. Mane nobiscum, Domine, alleluia ;

R. Quoniam advesperascit, alleluia.

ORATIO.

DEUS, qui errantibus ut in viam possint redire justitiæ, veritatis tuæ lumen ostendis; da cunctis qui christianâ professione censentur, et illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta sectari. Per Dominum, &c.

IN ECCLESIIS UBI FIT DE OCTAVA

SANCTISSIMÆ FAMILIÆ,

LECTIONES, &C., DICUNTUR UT INFRA.

FERIA SECUNDA.

In I. Nocturno.

Lectio I.

Incipit liber Apocalypsis beati Joannis, apostoli. *Cap. I.*

APOCALYPSIS Jesu Christi, quam dedit illi Deus palàm facere servis suis, quæ oportet fieri citò : et significavit, mittens per angelum suum servo suo Joanni, qui testimonium perhibuit verbo Dei, et testimonium Jesu Christi, quæcumque vidit. Beatus qui legit et audit verba prophetiæ hujus, et servat ea, quæ in eâ scripta sunt : tempus enim propè est. Joannes septem ecclesiis quæ sunt in Asiâ. Gratia vobis, et pax ab eo, qui est, et qui erat, et qui venturus est : et à septem spiritibus, qui in conspectu throni ejus sunt : et à Jesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, et princeps regum terræ, qui dilexit nos, et lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo, et fecit nos regnum et sacerdotes Deo et Patri suo : ipsi gloria et imperium in secula seculorum. Amen.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

Ecce venit cum nubibus, et videbit eum omnis oculus, et qui eum pupugerunt. Et plangent se super eum omnes tribus terræ: Etiam: Amen. Ego sum alpha et omega, principium et finis, dicit Dominus Deus, qui est, et qui erat, et qui venturus est, omnipotens. Ego Joannes frater vester, et particeps in tribulatione, et regno, et patientiâ in Christo Jesu: fui in insulâ, quæ appellatur Pathmos, propter verbum Dei, et testimonium Jesu. Fui in spiritu in dominicâ die, et audivi post me vocem magnam tanquàm tubæ dicentis: quod vides, scribe in libro, et mitte septem Ecclesiis, quæ sunt in Asiâ, Epheso, et Smyrnæ, et Pergamo, et Thyatiræ, et Sardis, et Philadelphiæ, et Laodiciæ.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

Et conversus sum, ut viderem vocem quæ loquebatur mecum: et conversus vidi septem candelabra aurea; et in medio septem candelabrorum aureorum, similem filio hominis, vestitum podere, et præcinctum ad mamillas zonâ aureâ: caput autem ejus et capilli erant candidi tanquàm lana alba, et tanquàm nix, et oculi ejus tanquàm flamma ignis, et pedes ejus similes aurichalco, sicut in camino ardenti; et vox illius tanquàm vox aquarum multarum: et habebat in dexterâ suâ stellas septem: et de ore ejus gladius utrâque parte acutus exibat: et facies ejus sicut sol lucet in virtute suâ. Et cùm vidissem eum, cecidi ad pedes ejus tanquàm mortuus. Et posuit dexteram suam super me, dicens: Noli timere: ego sum primus, et novissimus, et vivus, et fui mortuus, et eccè sum vivens in secula seculorum, et habeo claves mortis et inferni. Scribe ergò quæ vidisti, et quæ sunt, et quæ oportet fieri post hæc.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis.

De hom. 2. super Missus.

Missus est angelus Gabriel à Deo ad virginem desponsatam Joseph. Quarè desponsatam? Cùm esset virgo electa, virgo conceptura, virgo paritura, mirum cur desponsata fuerit, non nuptura. Nùmquid vel hoc casu factum quis dixerit? Non est casu factum, quod rationabilis causa commendat, causa valdè utilis et necessaria, et divini prorsùs adinventione consilii digna. Dicam quod mihi, imò quod ante me patribus visum fuit. Illa utique fuit ratio desponsationis Mariæ, quæ et dubitationis Thomæ. Mos siquidem Judæorum erat, ut à die desponsationis suæ, usque ad tempus nuptiarum, sponsis sponsæ traderentur custodiendæ, quatenùs earum ipsi eò sibi pudicitiam curiosiùs servarent, quò sibi ipsi fideliores existerent. Sicut ergò Thomas dubitando, palpando, constantissimus factus est Dominicæ confessor resurrectionis: ità et Joseph Mariam sibi desponsando, ejusque conversationem in tempore custodiæ studiosiùs comprobando, factus est pudicitiæ fidelissimus testis.

R. Quem vidistis, pastores, dicite: annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

Desponsata est Maria Joseph, vel potiùs, sicut ponit evangelista, viro cui nomen erat Joseph. Virum nominat, non quia maritus, sed quod homo virtutis erat. Vel potiùs quia juxtà alium evangelistam, non vir simpliciter, sed vir ejus dictus est: meri-

tò appellatur, quod necessariè putatur. Debuit ergò vir ejus appellari, quia necesse fuit et putari : sicut et Pater Salvatoris non quidem esse, sed dici meruit, ut putaretur esse, dicente hoc ipso evangelistâ : Et ipse Jesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putabatur filius Joseph. Nec vir ergò matris, nec filii pater extitit, quamvis certâ et necessariâ dispensatione utrumque ad tempus et appellatus sit et putatus.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum : * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

HUC accedit quod dicitur fuisse de domo David. Verè enim de domo David : verè de regiâ stirpe descendit vir iste Joseph, nobilis genere, mente nobilior. Planè filius David, non degenerans à patre suo David. Prorsùs, inquam, filius David, non tantùm carne, sed fide, sed sanctitate, sed devotione, quem tanquàm alterum David Dominus invenit secundùm cor suum, cui tutò committeret secretissimum atque sacratissimum sui cordis arcanum : cui datum est quod multi reges et prophetæ cùm vellent videre, non viderunt, audire, non audierunt ; non solùm videre et audire, sed etiam portare, deducere, amplecti, deosculari, et nutrire, et custodire ; non tantùm autem Joseph, sed et Maria descendisse credenda est de domo David ; alioquin non esset desponsata viro de domo David, si non esset et ipsa de domo David. Ambo igitur erant de domo David : sed in alterâ completa est veritas, quam juravit Dominus David, altero tantùm conscio et teste adimpletæ promissionis.

R. Fidelis servus et prudens ; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

IN illo tempore: Ut perfecerunt parentes Jesu omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth: Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ, presbyteri.

Domin. infrà octav. Natal. Dom.

EVANGELISTA Lucas patrem Salvatoris appellat Joseph, non quod verè juxta Photinianos pater fuerit ejus, sed quod ad famam Mariæ conservandam pater sit ab omnibus æstimatus. Neque enim oblitus evangelista, quod eam de Spiritu Sancto concepisse, et virginem peperisse narrarit: sed opinionem vulgi exprimens, quæ vera historiæ lex est, patrem Joseph nuncupat Christi. Quamvis, et eo modo pater illius valeat dici, quo et vir Mariæ rectè intelligitur, sine commixtione carnis ipsâ copulatione conjugii, multò videlicet conjunctius, quàm si esset aliundè adoptatus. Neque enim propterea non erat appellandus Joseph pater Christi, quia nemo eum concumbendo genuerat, quandò quidem rectè pater etiam ejus, quem non ex suâ conjuge procreatum alicubi adoptasset.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus, et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

ET ut perfecerunt omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth. Prætermisit hoc loco Lucas, quæ à Matthæo satis exposita noverat, Dominum videlicet post hæc, ne ab Herode necandus inveniretur, in Ægyptum à parentibus esse delatum, defunctoque Herode sic demum in Galilæam reversum, Nazareth civitatem suam inhabitare cœpisse. Solent enim evangelistæ singuli, sic omittere quædam, quæ vel ab aliis commemorata viderint, vel ab aliis commemoranda in spiritu præviderint; ut continuatæ suæ narrationis serie, quasi nulla prætermisse videantur.

Quæ tamen alterius evangelistæ considerata scriptura, quo loco transilita fuerint, diligens lector inveniat.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth, in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri, * Eo quod.

Lectio IX.

PUER autem crescebat et confortabatur, plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Notanda distinctio verborum, quia Dominus Jesus Christus in eo quod puer erat, id est habitum humanæ fragilitatis induerat, crescere et confortari habebat. In eo verò quod etiam verbum Dei, et Deus æternus erat, nec confortari indigebat, nec habebat augeri. Undè rectissimè plenus sapientiâ perhibetur et gratiâ: sapientiâ quidem, quia in ipso habitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter: gratiâ autem, quia eidem mediatori Dei et hominum, homini Jesu Christo, magnâ gratiâ donatum est, ut ex quo homo fieri cœpisset, perfectus esset et Deus. Cui simile est quod Joannes scribit, eum plenum gratiâ et veritate, eamdem ipse divinitatis excellentiam veritatis, quam Lucas sapientiæ nomine commendans.

Te Deum laudamus, &c.

FERIA TERTIA.

In I. Nocturno.

Lectio I.

De libro Apocalypsis beati Joannis, apostoli. *Cap. IV.*

POST hæc vidi: et eccè ostium apertum in cœlo; et vox prima, quam audivi tanquàm tubæ loquentis mecum, dicens: Ascende huc, et ostendam tibi quæ oportet fieri post hæc. Et statim fui in spiritu: et eccè sedes posita erat in cœlo, et suprà sedem sedens. Et qui sedebat, similis erat aspectui lapidis jaspidis et sardinis: et iris erat in circuitu sedis, similis visioni smaragdinæ. Et in circuitu sedis sedilia vigintiquatuor: et super thronos vigintiquatuor seniores sedentes, circumamicti vestimentis albis, et in capitibus eorum coronæ aureæ. Et de throno procedebant fulgura, et voces, et tonitrua: et septem lampades ardentes ante thronum, qui sunt septem Spiritus Dei.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

Et in conspectu sedis tanquàm mare vitreum simile crystallo: et in medio sedis, et in circuitu sedis, quatuor animalia plena oculis antè et retrò. Et animal primum simile leoni, et secundum animal simile vitulo, et tertium animal habens faciem quasi hominis, et quartum animal simile aquilæ volanti. Et quatuor animalia, singula eorum habebant alas senas: et in circuitu, et intùs plena sunt oculis: et requiem non habebant die ac nocte, dicentia: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus omnipotens, qui erat, et qui est, et qui venturus est.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. * Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

Et cùm darent illa animalia gloriam, et honorem, et benedictionem sedenti super thronum, viventi in secula seculorum, procidebant viginti quatuor seniores ante sedentem in throno, et adorabant viventem in secula seculorum, et mittebant coronas suas ante thronum, dicentes: Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam, et honorem, et virtutem: quia tu creasti omnia, et propter voluntatem tuam erant, et creata sunt.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis.

De Serm. 3. in Vigil. Nativ. Domini.

TRIA opera, tres mixturas fecit omnipotens illa majestas in assumptione nostræ carnis: ità singulariter mirabilia et mirabiliter singularia, ut talia nec facta sint, nec facienda sint ampliùs super terram. Conjuncta quippè sunt invicem Deus et homo, mater et virgo, fides et cor humanum. Et primò quidem voluit Deus infirmiora nostra abundantiori gloriâ sublimare, et contraxit se majestas et infirmitas, tanta vilitas et sublimitas tanta. Nihil enim Deo sublimius, nihil vilius limo. Et tamen tantâ dignatione Deus descendit in limum, tantâque dignitate limus ascendit ad Deum, ut quidquid Deus in eo fecit, limus fecisse credatur: quidquid limus pertulit, Deus in illo pertulisse dicatur, tam ineffabili, quàm incomprehensibili sacramento. Hæc est prima, et superexcellens mixtura, et hæc prima inter tres. Adverte, homo, quia limus es, et non sis superbus: quia Deo conjunctus es, et non sis ingratus.

R. Quem vidistis, pastores, dicite: annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

SECUNDA mixtura est, virgo et mater, admirabilis planè et singularis. A seculo non est auditum, quod virgo esset quæ peperit, quod mater esset quæ virgo permansit. Nunquàm juxtà rerum ordinem virginitas, ubì fœcunditas prædicatur; nec fœcunditas, ubì virginitas integra conservatur. Sola hæc est, in quâ virginitas et fœcunditas obviaverunt sibi. Ibì semel factum est, quod factum non fuerat, nec fiet in æternum, quia nec primam similem visa ast, nec habere sequentem. Tertia est fides et cor humanum, et hæc quidem primâ et secundâ inferior, sed non minùs forsitan fortis. Mirum enim est quomodò cor humanum his duobus fidem accommodavit, quomodò credi potuit, quod Deus homo esset: quod virgo manserit, quæ peperisset. Sicut ferrum et testa jungi non possunt, sic

et hæc duo nequeunt commisceri, si non misceat glutinum Spiritûs Sancti.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum: * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

ERGONE credendum est, quod iste Deus sit, qui ponitur in præsepio, qui vagit in cunis, qui omnium infantilium necessitatum injurias patitur, qui flagellatur, qui conspuitur, qui crucifigitur, qui ponitur in sepulchro, et inter duos lapides concluditur excelsus et immensus? Illane virgo erit, quæ lactat puerum, cui maritus continuus comes est? in convivio, in thalamo? qui ducit illam in Ægyptum, reducit ab Ægypto; et solus cum solâ tam longinquam, tam secretam conficit viam? Quomodò potuit hoc persuaderi generi humano, universo orbi terrarum? Et tamen tam facilè, tam potenter persuasum est, ut mihi id credibile faciat credentium multitudo. In primâ vide quid, in secundâ, per quid, in tertiâ propter quid Deus dederit tibi? Dedit tibi Christum per Mariam, propter sanitatem. In primâ remedium est, quia ex Deo et homine cataplasma confectum est, quod sanaret omnes infirmitates tuas. In secundâ adjutorium est, quia nihil nos Deus habere voluit, quod per Mariæ manus non transiret. In tertiâ autem meritum est, quia cum hæc firmiter credimus, jam meritum habemus: et in fide sanitas est, quia qui crediderit salvus erit.

R. Fidelis servus et prudens; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

IN illo tempore: Ut perfecerunt parentes Jesu omnia

secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth: Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ, presbyteri.

Dominica 1. post. Epiph. Luc. 2.

Aperta est nobis, fratres charissimi, sancti evangelii lectio recitata, neque opus est, ut in eâ quid exponendo loquamur. Describit namque infantiam, pueritiamque nostri redemptoris, quâ nostræ particeps humanitatis dignatus est fieri: commemorat æternitatem divinæ majestatis, in quâ Patri mansit, ac manet semper æqualis: ut videlicet incarnationis ejus humilitate ad memoriam revocatâ, et ipsi contrà omnium vulnera peccatorum medicamentum veræ humilitatis curemus exercere, pio semper animo recolentes, quantùm pro salute nostrâ oporteat humiliari; qui terra sumus et cinis, si tantùm summa illa potestas pro nobis humiliari non respuit, ut ad suscipienda nostræ fragilitatis infirma descenderet.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus, et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

Quod ergò Dominus per omnes annos cum parentibus in Pascha Jerosolymam venit, humanæ nimirùm est humilitatis indicium. Hominis est namque ad offerenda Deo sacrificiorum spiritalium vota concurrere, et authorem suum orationibus, lacrymisque sibi conciliare profusis. Fecit ergò Dominus inter homines homo natus, quod faciendum hominibus per angelos imperaverat Deus. Servavit ipse legem quam dedit, ut nobis, qui puri homines sumus, servandum per omnia, quidquid Deus jubet, ostenderet. Sequamur igitur iter humanæ conversationis ejus, si deitatis gloriam delectamur intueri. Et ne ullâ in æternum malorum aurâ pulsemur, meminerimus præsentis Ecclesiæ domum, necessariis precum mundarum frequentare muneribus.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth,

in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

QUOD ipse duodenis in templo sedit in medio doctorum, audiens et interrogans illos, humanæ est humilitatis indicium: imò etiam eximium discendi humilitatis exemplum. Dei quippè virtus, Dei sapientia æterna, ipsa homine induta, ad audiendos homines advenire dignata est, ut nimirùm hominibus, quamvis summo ingenio præditis, necessariam discendi verbi formam prærogaret: ne si qui discipuli veritatis fieri refugerent, magistri efficerentur erroris. Verùm ne quis autumet Dominum Salvatorem, ob imperitiæ necessitatem adiisse, audisseque, et interrogasse magistros, videamus quid sequitur. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant super prudentiâ, et responsis ejus, et videntes mirati sunt. Qui enim idem verus homo, et verus erat Deus, ad ostendendum quia homo erat, homines magistros humiliter audiebat; et ad comprobandum quia Deus erat, eisdem loquentibus sublimiter respondebat.

Te Deum laudamus, &c.

FERIA QUARTA.

In I. Nocturno.

Lectio I.

De libro Apocalypsis beati Joannis, apostoli. *Cap. V.*

ET vidi in dexterâ sedentis suprà thronum, librum scriptum intùs et forìs, signatum sigillis septem. Et vidi angelum fortem, prædicantem voce magnâ: Quis est dignus aperire librum, et solvere signacula ejus? Et nemo poterat neque in cœlo, neque in terrâ, neque subtùs terram, aperire librum, neque respicere illum. Et ego flebam multùm, quoniam nemo dignus inventus est aperire librum nec videre eum. Et unus de senioribus dixit mihi: Ne fleveris: eccè vicit leo de tribu Juda, radix David, aperire librum, et solvere septem signacula ejus. Et vidi: et eccè in medio throni et quatuor animalium, et in medio seniorum, agnum stantem tanquàm occisum, habentem cornua septem, et oculos septem,

qui sunt septem spiritus Dei, missi in omnem terram. Et venit, et accepit de dexterâ sedentis in throno librum.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

ET cùm aperuisset librum, quatuor animalia, et vigintiquatuor seniores ceciderunt coràm agno, habentes singuli citharas, et phialas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes sanctorum: et cantabant canticum novum, dicentes: Dignus es, Domine, accipere librum, et aperire signacula ejus: quoniam occisus es, et redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu, et linguâ, et populo, et natione: et fecisti nos Deo nostro regnum, et sacerdotes: et regnabimus super terram.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

ET vidi, et audivi vocem angelorum multorum in circuitu throni, et animalium, et seniorum: et erat numerus eorum millia millium, dicentium voce magnâ: Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem, et divinitatem, et sapientiam, et fortitudinem, et honorem, et gloriam, et benedictionem, et omnem creaturam quæ in cœlo est, et super terram et sub terrâ, et quæ sunt in mari, et quæ in eo; omnes audivi dicentes: Sedenti in throno, et agno, benedictio, et honor, et gloria, et potestas in secula seculorum. Et quatuor animalia dicebant: Amen. Et vigintiquatuor seniores ceciderunt in facies suas: et adoraverunt viventem in secula seculorum.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spi-

ritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam ; † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis.

De Serm. 4. in Natali Domini.

SICUT Salvatoris infantia manifestam prætendit humilitatem, sic per virginem continentia, justitia per Joseph virum justum, cujus laus est in evangelio, non incongruè designatur. Sanè continentiam deberi carni quis nesciat. Justitia verò virtus est, quod suum est cuique tribuens, et hæc ergà proximos est necessaria. Porrò humilitas nos Deo reconciliat, Deo facit esse subjectos, Deo placet in nobis, sicut ait virgo beata : Respexit Deus humilitatem ancillæ suæ.

R. Quem vidistis, pastores, dicite, annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum, collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

ITAQUE qui fornicatur, peccat in corpus suum : qui injuriosus est, in proximum : qui extollitur et inflatur, in Deum. Fornicator semetipsum dehonestat, injuriosus molestat proximum ; elatus quod in se est, Deum inhonorat. Gloriam meam, Dominus ait, alteri non dabo : et superbus, Ego, inquit, mihi eam, licet non dederis, usurpabo. Nec enim placet ei angelica distributio, dans gloriam Deo, pacem hominibus. Non ergò colit Deum, sed adversùs eum extollitur impius planè et infidelis. Quæ est enim pietas, nisi cultus Dei ? Quis verò Deum colit, nisi qui voluntariè ei subjectus est, et sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum, sic oculi cordis ejus ad Dominum Deum suum ?

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum : * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

Ut ergò inveniantur in nobis semper Maria, et Joseph, et Infans positus in præsepio, sobriè, et justè, et piè vivamus in hoc seculo. Propter hoc enim apparuit gratia erudiens nos, et per hoc quoque illius gloria apparebit. Sic enim habes: Apparuit gratia Dei omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem, et secularia desideria, sobriè, et justè, et piè vivamus in hoc seculo, expectantes beatam spem, et adventum gloriæ magni Dei. Apparuit in parvulo gratia ad eruditionem. Sed hic erit magnus, sicut Gabriel de eo locutus est: et quos parvulus erudierit ad humilitatem cordis, et mansuetudinem; magnificabit postmodùm, et glorificabit magnus et gloriosus adveniens Jesus Christus Dominus noster.

R. Fidelis servus et prudens; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alleluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, ut testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

In illo tempore: Ut perfecerunt parentes Jesu omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur, plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

De homiliâ venerabilis Bedæ, presbyteri.

In cap. 2. Lucæ.

Quod matri quærenti, ac dicenti: Fili, quid fecisti nobis sic? Eccè pater tuus et ego dolentes quærebamus te: respondit: Et quid est quod me quærebatis? Nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse? Divinæ majestatis indicium fuit: quia nimirum, quorum una est majestas et gloria, horum etiam una sedes ac domus est.

Ergò quod Dominus in templo sedens dicit, in his quæ Patris mei sunt oportet me esse, declaratio est consempiternæ Deo Patri potestatis et gloriæ.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini : Deus Dominus et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus : exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

Quod autem rediens Nazareth erat subditus parentibus, humanæ est veritatis indicium, simulque humilitatis exemplum. In eâ nàmque naturâ subditus erat hominibus, in quâ minor est Patre. In illâ autem in quâ non ex tempore vadit ad Patrem, sed semper in ipso est, omnia per ipsum facta sunt, et ipse est ante omnes. Cujus multùm est miranda magnæ dispensatio pietatis, qui dùm parentes suos mysterium divinæ suæ majestatis nec dùm capere vidisset, exhibuit eis humanæ subjectionem humilitatis, ut per hanc eos paulatim ad agnitionem divinitatis institueret. Cùm enim dixisset : Quid est quod me quærebatis? an nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse ? Et ipsi non intellexerunt verbum, quod locutus est ad illos, sicut evangelista consequenter insinuat. Descendit cum eis, et venit Nazareth, et erat subditus illis.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth, in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem : * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

Dicebat ergò arcanum suæ divinæ virtutis parentibus humanæ suæ fragilitatis, matri suæ scilicet veræ suæ carnis, et castissimo tutori castitatis illius, qui per id temporis, necdùm prolatâ luce evangelicâ, ab omnibus penè qui eos nosse poterant, carnali conjunctione vir ejus, carnali administratione pater æstimabatur, simul et vocabatur ipsius Domini Salvatoris. Dicebat, inquam, his : Quia in iis quæ Patris mei sunt, oportet me esse. Qui cum arcem tanti mysterii ascendere intelligendo non possent, neque aliter eum in iis quæ verè patris ejus essent, ma-

nere decernerent, nisi ut comprehendere possent, descendit ipse cum ipsis ad inferiora conversationis eorum, cœpitque manere in his, quæ illorum erant. Et erat eis piâ dispensatione subjectus, donec proficiente humilitatis magisterio, quantùm omnibus creaturis esset præferendus agnoscerent.

Te Deum laudamus, &c.

FERIA QUINTA.

In I. Nocturno.

Lectio I.

De libro Apocalypsis beati Joannis, apostoli. *Cap.* XV.

Et vidi aliud signum in cœlo magnum et mirabile, angelos septem, habentes plagas septem novissimas: quoniam in illis consummata est ira Dei. Et vidi tanquàm mare vitreum mixtum igne, et eos qui vicerunt bestiam, et imaginem ejus, et numerum nominis ejus, stantes super mare vitreum, habentes citharas Dei; et cantantes canticum Moïsi servi Dei, et canticum agni, dicentes: Magna et mirabilia sunt opera tua, Domine Deus omnipotens: justæ et veræ sunt viæ tuæ, rex seculorum. Quis non timebit te, Domine, et magnificabit nomen tuum? quia solus pius es: quoniam omnes gentes venient, et adorabunt in conspectu tuo, quoniam judicia tua manifesta sunt.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

Et post hæc vidi, et eccè apertum est templum tabernaculi testimonii in cœlo: et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo, vestiti lino mundo et candido, et præcincti circà pectora zonis aureis. Et unum de quatuor animalibus dedit septem angelis septem phialas aureas, plenas iracundiæ Dei viventis in secula seculorum. Et impletum est templum fumo à majestate Dei et de virtute ejus: et nemo poterat introire in templum, donec consummarentur septem plagæ septem angelorum.

R. Missus est Gabriel an-

gelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. * Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

ET audivi vocem magnam de templo, dicentem septem angelis: Ite, et effundite septem phialas iræ Dei in terram. Et abiit primus, et effudit phialam suam in terram: et factum est vulnus sævum et pessimum in homines qui habebant characterem bestiæ, et in eos qui adoraverunt imaginem ejus. Et secundus angelus effudit phialam suam in mare, et factus est sanguis tanquàm mortui: et omnis anima vivens mortua est in mari. Et tertius effudit phialam suam super flumina, et super fontes aquarum, et factus est sanguis. Et audivi angelum aquarum dicentem: Justus es, Domine, qui es et qui eras sanctus, qui hæc judicasti; quia sanguinem sanctorum et prophetarum effuderunt et sanguinem eis dedisti bibere: digni enim sunt.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Augustini, episcopi.

Serm. 51. *Cap.* 20 *de consonantiâ evangelistarum.*

SICUT Maria sine carnali concupiscentiâ mater, sic Joseph sine carnali commixtione pater. Nec eum proptereà separemus, quia defuit carnalis concupiscentia. Major puritas confirmet paternitatem, ne ipsa sancta Maria nos reprehendat. Illa enim nomen suum præponere noluit marito suo; sed dixit: Pater tuus et ego, dolentes quærebamus te. Non ergò faciant perversi murmuratores, quod conjux casta non fecit. Numeremus

ergò per Joseph, quia sicut castè maritus, sic castè pater est. Sed præponamus virum fœminæ ordine naturæ et legis Dei. Nam si remoto illo illam constituamus: dicit ille, et rectè dicit: Quarè me separastis? Quarè non per me generationes vel ascendunt, vel descendunt? An dicitur ei: quia tu non genuisti opere carnis tuæ? Sed respondebit: Nùmquid et illa opere carnis suæ peperit?

R. Quem vidistis, pastores, dicite, annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

QUOD Spiritus Sanctus operatus est, utrisque operatus est. Cùm esset, inquit, homo justus. Justus ergò vir: justa fœmina. Spiritus Sanctus in amborum justitiâ requiescens, ambobus filium dedit. Sed in eo sexu quem parere decebat, operatus est hoc, quod etiam marito nasceretur. Itaque ambobus dicit angelus, ut puero nomen imponant: ubi parentum declaratur auctoritas. Nam et Zacharias cùm adhuc mutus esset, filio nato mater nomen imponebat. Et cùm illi qui aderant innuerent patri, quid eum vellet vocari, acceptis pugillaribus hoc scripsit, quod illa jam dixerat. Dicitur et Mariæ: Eccè concipies filium, et vocabis nomen ejus Jesum. Dicitur etiam ad Joseph: Joseph, fili David, ne metueris accipere Mariam conjugem tuam. Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum: hic salvabit populum suum à peccatis eorum. Dicitur etiam: Et peperit ei filium, ubi omninò pater non carne, sed charitate firmatur. Sic ergò pater, sicuti est.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum: * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

PATER Joseph; Quarè pater? Quia quantò firmius pater, quantò castius pater. Aliter putabatur esse pater Domini nostri Jesu Christi:

scilicet sicut cæteri patres carne generantes, non solùm spirituali affectu liberos suscipientes. Nam dixit et Lucas, qui putabatur esse pater Jesu. Quarè putabatur? Quia humana putatio et existimatio illuc ferebatur, quod solet ab hominibus fieri. Non ergò de semine Joseph Dominus, quamvis hoc putaretur. Et tamen pietati et charitati Joseph natus est de Mariâ virgine filius, idemque Filius Dei.

R. Fidelis servus et prudens; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alleluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem crnstituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

In illo tempore: Ut perfecerunt parentes Jesu, omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth: Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ, presbyteri.

Ibid. in cap. 2. Lucæ.

Et mater, inquit, ejus conservabat omnia verba, conferens in corde suo. Omnia quæ de Domino, vel à Domino dicta sive acta cognoverat mater virgo, diligentius in corde retinebat, sollicitè cuncta memoriæ commendabat, ut cùm demùm tempus prædicandæ sive scribendæ incarnationis ejus adveniret, sufficienter universa, prout essent gesta, explicare posset quærentibus.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

Imitemur et nos, fratres mei, piam Domini matrem;

ipsi quoque omnia verba, et facta Domini ac Salvatoris nostri, fixo in corde conservando, horum meditatione diurnâ et nocturnâ, importunos inanium nocentiumque cogitationum repellamus incursus. Horum crebrâ collatione, et nos, et proximos nostros à fabulis supervacuis, et maledulcoratis detractionum colloquiis castigare, atque ad divinæ frequentiam laudis accendere curemus.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth, in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

Si enim, fratres carissimi, in futuri beatitudine seculi habitare in domo Domini, ac perpetuò illum laudare desideramus, oportet nimirùm et in hoc seculo, quod in futuro quæramus, sollicitè præmonstremus, frequentando videlicet ecclesiæ limina, et non solùm in eâ laudes Domini canendo, sed et in omni loco dominationis ejus, ea quæ ad laudem gloriamque conditoris nostri proficiant, verbis pariter ac factis ostendendo.

Te Deum laudamus, &c.

FERIA SEXTA.

In I. Nocturno.

Lectio I.

De libro Apocalypsis beati Joannis, apostoli. *Cap.* XIX.

Post hæc audivi quasi vocem turbarum multarum in cœlo dicentium: Alleluia: Salus et gloria, et virtus Deo nostro est: quia vera et justa judicia sunt ejus, qui judicavit de meretrice magnâ, quæ corrupit terram in prostitutione suâ, et vindicavit sanguinem servorum suorum de manibus ejus. Et iterùm dixerunt: Alleluia. Et fumus ejus ascendit in secula seculorum. Et ceciderunt seniores vigintiquatuor, et quatuor animalia, et adoraverunt Deum sedentem super thronum, dicentes: Amen: Alleluia. Et vox de throno exivit, dicens: Laudem dicite Deo nostro, omnes servi ejus: et qui timetis eum, pusilli et magni.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam

quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

Et audivi quasi vocem turbæ magnæ, et sicut vocem aquarum multarum, et sicut vocem tonitruorum magnorum, dicentium: Alleluia: quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens. Gaudeamus, et exultemus, et demus gloriam ei: quia venerunt nuptiæ agni, et uxor ejus præparavit se. Et datum est illi ut cooperiat se byssino splendenti et candido: byssinum enim justificationes sunt sanctorum. Et dixit mihi: Scribe: beati qui ad cœnam nuptiarum agni vocati sunt. Et dixit mihi: Hæc verba Dei vera sunt. Et cecidi ante pedes ejus, ut adorarem eum. Et dicit mihi: Vide ne feceris: conservus tuus sum, et fratrum tuorum habentium testimonium Jesu, Deum adora. Testimonium enim Jesu est spiritus prophetiæ.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

Et vidi cœlum apertum, et eccè equus albus, et qui sedebat super eum, vocabatur Fidelis et verax, et cum justitiâ judicat et pugnat. Oculi autem ejus sicut flamma ignis, et in capite ejus diademata multa, habens nomen scriptum, quod nemo novit nisi ipse. Et vestitus erat veste aspersâ sanguine: et vocatur nomen ejus, Verbum Dei. Et exercitus qui sunt in cœlo, sequebantur eum in equis albis, vestiti byssino albo et mundo. Et de ore ejus procedit gladius ex utrâque parte acutus: ut in ipso percutiat gentes. Et ipse reget eas in virgâ ferreâ: et ipse calcat torcular vini furoris iræ Dei omnipotentis. Et habet in vestimento, et in femore suo scriptum: Rex regum, et Dominus dominantium.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph,

antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis.

De hom. 2. super Missus.

VIRUM autem dixerim fuisse Jesum, non solùm jàm cum diceretur vir propheta, potens in opere et sermone, sed etiam cùm tenera adhuc infantis membra, Dei mater blando vel foveret in gremio, vel gestaret in utero. Vir igitur erat Jesus, necdùm etiam natus, sed sapientiâ, non ætate; animi vigore, non viribus corporis; maturitate sensuum, non corpulentiâ membrorum. Neque enim minùs habuit sapientiæ, vel potiùs non minor fuit sapientiâ Jesus conceptus, quàm natus; parvus, quàm magnus. Sive ergò latens in utero, sive vagiens in præsepio, sive jàm grandiusculus interrogans doctores in templo, sive jàm perfectæ ætatis docens in populo, æquè profectò plenus fuit Spiritu Sancto.

R. Quem vidistis, pastores, dicite, annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum, collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

NEC fuit hora in quâcumque ætate suâ, quâ de plenitudine illâ, quam in suî conceptione accepit in utero, vel aliquid minueretur, vel aliquid eidem adjiceretur; sed à principio perfectus; à principio, inquam, plenus fuit spiritu sapientiæ et intellectûs, spiritu consilii et fortitudinis, spiritu scientiæ et pietatis, et spiritu timoris Domini. Nec te moveat, quod de illo legis in alio loco: Jesus autem proficiebat sapientiâ, et ætate, et gratiâ apud Deum, et homines. Nam quod de sapientiâ et gratiâ hìc dictum est, non secundùm quod erat, sed secundùm quod apparebat, intelligendum est: non quia videlicet aliquid ei novum accideret, quod ante

non haberet: sed quod accidere videretur, quandò volebat ipse ut videretur.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum: * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

Tu, homo, cùm proficis, non quandò nec quantùmvis proficis, sed, te nesciente, tuus moderatur profectus, tua vita disponitur. At verò puer Jesus qui disponit tuam, ipse disponebat et suam, et quandò volebat, et quibus volebat sapiens apparebat; quandò et quibus volebat sapientior; quandò et quibus volebat sapientissimus: quanquàm in se, nunquàm esset nisi sapientissimus. Similiter et cùm semper omni gratiâ plenus fuisset, sive quam apud Deum, sive quam apud homines habere deberet: pro suo tamen arbitrio eam nunc plùs, minùs ostentabat, prout cernentium vel meritis congruere, vel saluti expedire sciebat. Constat ergò quia semper Jesus virilem animum habuit, etsi semper in corpore vir non apparuit.

R. Fidelis servus et prudens; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alleluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

In illo tempore: Ut perfecerunt parentes Jesu omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur, plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homiliâ venerabilis Bedæ, presbyteri. *In cap.* 2 *Lucæ.*

Et Jesus, inquit, proficiebat scientiâ, ætate et gratiâ apud Deum et homines. Na-

turam veræ humanitatis indicat, in quâ proficere ad tempus voluit, qui in divinitate idem est, et anni ejus non deficient. Juxtà hominis quippè naturam proficiebat sapientiâ, non quidem ipse sapientior ex tempore existendo, qui à primâ conceptionis horâ spiritu sapientiæ plenus permanebat; sed eamdem quâ plenus erat, sapientiam cæteris ex tempore paulatim demonstrando. Juxtà hominis naturam proficiebat ætate, quia de infantiâ ad pueritiam, de pueritiâ ad juventutem, consueto hominibus crescendi ordine pervenit.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

JUXTA hominis naturam proficiebat gratiâ, non ipse per accessum temporis accipiendo quod non habebat, sed pandendo donum gratiæ quod habebat. Et benè cùm dictum esset, quia Jesus proficiebat sapientiâ, ætate et gratiâ, adjunctum est, apud Deum et homines: quia quantùm proficiente ætate, hominibus sapientiæ et gratiæ, quæ sibi inerat, dona patefaciebat, tantùm eos ad laudem Dei Patris semper excitare curabat, peragens ipse quod cæteris agendum præcepit: luceat lux vestra coràm hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum qui in cœlis est.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth, in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

ATQUE ideò non solùm apud homines gratiâ et sapientiâ proficere dicitur, in quantùm ipsi ejus sapientiam, gratiamque potuêre cognoscere; sed etiam apud Deum, in quantùm ad ejus laudem gloriamque, sapientiam ac gratiam, quam in eo cognovêre, retulerunt: cujus beneficiis ac muneribus æternis sit laus et gratiarum actio in omnia secula seculorum. Amen.

Te Deum laudamus, &c.

SABBATO.

In I. Nocturno.

Lectio I.

De libro Apocalypsis beati Joannis, apostoli. *Cap.* XXII.

Et ostendit mihi fluvium aquæ vitæ, splendidum tanquàm crystallum, procedentem de sede Dei et agni. In medio plateæ ejus, et ex utrâque parte fluminis lignum vitæ, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, et folia ligni ad sanitatem gentium. Et omne maledictum non erit ampliùs; sed sedes Dei et agni in illâ erunt, et servi ejus servient illi. Et videbunt faciem ejus: et nomen ejus in frontibus eorum. Et nox ultrà non erit: et non egebunt lumine lucernæ, neque lumine solis, quoniam Dominus Deus illuminabit illos, et regnabunt in secula seculorum. Et dixit mihi: Hæc verba fidelissima sunt, et vera. Et Dominus Deus spirituum prophetarum misit angelum suum ostendere servis suis quæ oportet fieri citò. Et eccè venio velociter. Beatus qui custodit verba prophetiæ libri hujus.

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

Et ego Joannes, qui audivi et vidi hæc. Et postquàm audissem et vidissem, cecidi ut adorarem ante pedes angeli, qui mihi hæc ostendebat: et dixit mihi: Vide ne feceris: conservus enim tuus sum, et fratrum tuorum prophetarum, et eorum qui servant verba prophetiæ libri hujus: Deum ✠ adora. Et dixit mihi: Ne signaveris verba prophetiæ libri hujus: tempus enim propè est. Qui nocet, noceat adhuc: et qui in sordibus est, sordescat adhuc: et qui justus est, justificetur adhuc: et sanctus sanctificetur adhuc. Eccè venio citò, et merces mea mecum est, reddere unicuique secundùm opera sua.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. * Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et ho-

minem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

Ego sum alpha et omega, primus et novissimus, principium et finis. Beati qui lavant stolas suas in sanguine agni: ut sit potestas eorum in ligno vitæ, et per portas intrent in civitatem. Foris canes, et venefici, et impudici, et homicidæ, et idolis servientes, et omnis qui amat et facit mendacium. Ego Jesus misi angelum meum, testificari vobis hæc in Ecclesiis. Ego sum radix et genus David, stella splendida et matutina. Et spiritus et sponsa dicunt: Veni. Et qui audit, dicat: Veni. Et qui sitit, veniat: et qui vult, accipiat aquam vitæ, gratis. Contestor enim omni audienti verba prophetiæ libri hujus: si quis apposuerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto. Et si quis diminuerit de verbis libri prophetiæ hujus, auferet Deus partem ejus de libro vitæ, et de civitate sanctâ, et de his quæ scripta sunt in libro isto. Dicit qui testimonium perhibet istorum: Etiam venio citò: Amen. Veni, Domine Jesu. Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis. Amen.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis.

De Serm. 2. in Adv. Domini.

Manifestum arbitror, quænam sit virga de radice Jesse procedens, quis verò flos super quem requiescit Spiritus Sanctus. Quoniam virgo Dei genitrix virga est, flos filius ejus. Flos itàque filius virginis, flos candidus et rubicundus, electus ex mil-

libus. Flos in quem prospicere desiderant angeli, flos ad cujus odorem reviviscunt mortui : et sicut ipse testatur, flos campi est, et non horti : campus enim sine omni humano floret adminiculo, non seminatus ab aliquo, non defossus sarculo, non impinguatus fimo. Sic omninò, sic virginis alvus floruit, sic inviolata, integra et casta Mariæ viscera, tanquàm pascua æterni viroris florem protulêre; cujus pulchritudo non videat corruptionem, cujus gloria in perpetuum non marcescat.

R. Quem vidistis, pastores, dicite, annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

O Virgo, virga sublimis, in quem sublime verticem sanctum erigis! usque ad sedentem in throno, usque ad Dominum majestatis. Neque enim id mirum, quoniam in altum mittis radices humilitatis. O verè cœlestis planta, pretiosior cunctis, sanctior universis! O verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis! Jàm advertistis, ni fallor, quoniam virgo regia ipsa est via, per quam Salvator advenit, procedens ex ipsius utero, tanquàm sponsus de thalamo suo. Tenentes ergò viam, studeamus et nos, dilectissimi, ad ipsum per eam ascendere, qui per ipsam ad nos descendit : per eam venire in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam venit.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum: * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

PER te accessum habeamus ad filium, ô benedicta inventrix gratiæ, genitrix vitæ, mater salutis : ut per te nos suscipiat, qui per te datus est nobis. Excuset apud ipsum integritas tua, culpam nostræ corruptionis ; et humilitas Deo grata, nostræ veniam impetret vanitati. Copiosa charitas tua, nostrorum cooperiat multitudinem peccatorum, et fœcunditas gloriosa fœcunditatem nobis conferat meritorum. Domina nostra,

mediatrix nostra, advocata nostra, tuo filio nos reconcilia, tuo filio nos commenda, tuo nos filio repræsenta. Fac, ô benedicta, per gratiam quam invenisti, per prærogativam quam meruisti, per misericordiam quam percepisti; ut qui, te mediante, fieri dignatus est particeps infirmitatis et miseriæ nostræ, te quoque intercedente participes faciat nos gloriæ et beatitudinis suæ, Jesus Christus filius tuus Dominus noster, qui est super omnia Deus benedictus in secula. Amen.

R. Fidelis servus et prudens; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

In illo tempore: Ut perfecerunt parentes Jesu omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth: Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini, episcopi.

Hom. 51. *De conson. evang. Matth. et Lucæ, cap.* 10 *et* 11.

Cum dixisset Maria: Pater tuus et ego dolentes quærebamus te; ille respondit: Non sciebatis, quia in his oportet me esse, quæ Patris mei sunt? Non enim sic se volebat esse filium illorum, ut non intelligeretur filius Dei. Filius enim Dei, semper filius Dei: creans illos ipsos. Filius autem hominis ex tempore, natus de virgine sine semine, parentem habebat utrumque. Undè hoc probamus? Jàm dixit Maria: Pater tuus et ego dolentes quærebamus te. Non est prætermittenda, fratres, maximè propter disciplinam fœminarum, sororum nostrarum, tam sancta modestia virginis Mariæ. Christum pepererat, angelus ad eam venerat, et dixerat ei: Eccè concipies in utero, et paries filium, et vocabis nomen

ejus Jesum: hic erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur. Meruerat parere Filium Altissimi, et erat humillima: nec se marito, nec in ordine nominis præferebat, ut diceret: Ego et pater tuus; sed pater tuus, inquit, et ego. Non attendit sui uteri dignitatem: sed attendit ordinem conjugalem.

R. Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus, et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

NON enim humilis Christus matrem suam superbire docuisset. Pater tuus et ego dolentes quærebamus te. Pater tuus, inquit, et ego: quia caput mulieris vir. Quantominùs debent superbire cæteræ fœminæ? Nam et ipsa Maria mulier dicta est, non corruptâ virginitate, sed appellatione propriâ gentis suæ. Dixit enim de Domino Jesu Christo et apostolus: Factum ex muliere: non tamen interrupit ordinem et textum fidei nostræ, quâ confitemur natum de Spiritu Sancto, et virgine Mariâ. Illa enim virgo concepit, virgo peperit, virgo permansit. Sed mulieres omnes fœminas illi appellaverunt, proprietate linguæ Hebrææ. Audi evidentissimum exemplum. Prima fœmina quam fecit Deus sumptam de latere viri, antequàm cum viro concumberet, quod posteaquàm de paradiso exierunt, scribitur factum: tamen mulier jàm vocabatur, dicente scripturâ: Formavit eam in mulierem.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth. in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

QUOD ergò respondet Dominus Jesus Christus? Oportebat me esse in his quæ Patris mei sunt. Non sic indicat Patrem Deum, ut neget patrem Joseph. Undè hoc probamus? Secundùm scripturam, quæ sic ait: Et dixit ad illos, non sciebatis quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse? Illi autem non intellexerunt, quid illis locutus est. Et cùm descen-

disset cum illis, venit Nazareth, et erat subditus illis. Non dixit: erat subditus Matri, aut erat subditus ei: sed erat, inquit, subditus illis. Quibus subditus erat? Nonne parentibus? Ambo parentes erant, quibus ille subditus erat, eâ dignatione quâ filius hominis erat. Jàm dudùm præcepta fœminæ accipiebant: nunc pueri accipiant, ut obsequantur parentibus, eisque sint subditi. Christo mundus subditus, Christus parentibus subditus. Videtis ergò, fratres, quod non ità dixerit: Oportet me in his quæ sunt Patris mei, esse, ut intelligeremus quasi dictum: Vos non estis parentes mei, sed parentes illi temporaliter, Pater ille sempiternè. Parentes illi filii hominis: Pater ille Verbi et sapientiæ suæ, Pater virtutis suæ per quem cuncta formavit.

Te Deum laudamus, &c.

DIE OCTAVA.

Omnia ut in die festo, exceptis quæ sequuntur.

In I. et II. Vesperis.

HYMNUS.

PERDITI quondàm reparator orbis,
Christe, sacrorum decus et parentum,
Arcta te natum casa vidit: astris
Tu modò regnas.

QUI priùs blandis resupinus ulnis,
Lacte materno labra proluebas:
Nunc Dei Patris gremio receptus,
Gaudia potas.

QUIN, voluptatis rapido supernæ
Mergis illapsu; proceres olympi,
Et triumphantes tua, rex, per arma,
Luce coronas.

HAC parens virgo modò fulget aulâ;
Hic, priùs pauper, spoliis abundat:
Grande reginam diadema cingit,
Quæ modò vilis.

QUI sub obscurâ latitabat arte,
Principes Joseph micat inter altos:
Quanta sacratas tibi, Christe, curas
Præmia pensant!

NOS tuam serva, Puer alme, prolem;
Sparge per cunctas tua regna gentes:
Una laus, unus pietatis ardor
Impleat orbem.

VOSQUE cœlestis Pueri parentes,
Non graves flecti precibus clientum,
Corda terrenis resoluta vinclis
Jungite Nato.

LAUS tibi, summi dominator axis,
In tribus regnans super astra numen:
Fac et in terrâ Triadis creatæ
Gloria crescat. Amen.

Commem. sabb. ante domin. IV post Pascha.

Ant. Vado ad eum qui misit me: et nemo ex vobis interrogat me, quò vadis? alleluia, alleluia.

V. Mane nobiscum, Domine, alleluia.

R. Quoniam advesperascit, alleluia.

ORATIO.

DEUS, qui fidelium mentes unius efficis voluntatis: da populis tuis id amare quod præcipis, id desiderare quod promittis; ut inter mundanas varietates ibì nostra fixa sint corda, ubì vera sunt gaudia. Per Dominum, &c.

In I. Nocturno.

Lectio I.

Incipit epistola beati Pauli, apostoli ad Hebræos. *Cap.* 1.

MULTIFARIAM, multisque modis olim Deus loquens Patribus in prophetis: novissimè, diebus istis, locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum, per quem fecit et secula. Qui cùm sit splendor gloriæ et figura substantiæ ejus, portansque omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram majestatis in excelsis: tantò melior angelis effectus, quantò differentius præ illis nomen hæreditavit. Cui enim dixit aliquandò angelorum: Filius meus es tu, ego hodiè genui te? Et rursùm: Ego ero illi in patrem; et ipse erit mihi in filium? Et cùm iterùm introducit primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent eum omnes angeli Dei. Ad quem autem angelorum dixit aliquandò: Sede à dextris meis, quoadusque ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum? Nonne omnes sunt administratorii spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis?

R. Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, * Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti a Patre, plenum gratiæ et veritatis, alleluia, alleluia.

V. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. * Et vidimus.

Lectio II.

De epistolâ ad Philippenses. *Cap.* 2.

HOC enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu, qui cum in formâ Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo; sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod et Deus exaltavit illum, et donavit illi nomen, quod est super omne nomen; ut in nomine Jesu omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium, et infernorum; et omnis lingua confiteatur quia Dominus Jesus Christus in gloriâ est Dei Patris.

R. Missus est Gabriel angelus ad Mariam virginem desponsatam Joseph. * Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum: eccè concipies, et paries Deum pariter et hominem. * Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres, alleluia.

V. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, et eris mater semper intacta. * Ut benedicta.

Lectio III.

Incipit epistola prima beati Joannis, apostoli. *Cap.* 1. 2. *et* 3.

QUOD fuit ab initio, quod audivimus, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, et manus nostræ contrectaverunt de verbo vitæ: et vita manifestata est, et vidimus, et testamur, et annuntiamus vobis vitam æternam, quæ erat apud Patrem, et apparuit nobis. Quod vidimus et audivimus, annuntiamus vobis, ut et vos societatem habeatis nobiscum, et societas nostra sit cum Patre, et cum Filio ejus Jesu Christo. Filioli mei, hæc scribo vobis, ut non peccetis. Sed et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem Jesum Christum justum: et ipse est propitiatio pro peccatis nostris; non pro nostris autem tantùm, sed etiam pro totius mundi. Scribo vobis, filioli, quoniam remittuntur

vobis peccata propter nomen ejus. Scribo vobis, patres, quoniam cognovistis eum qui ab initio est. Scribo vobis, adolescentes, quoniam vicistis malignum. Scribo vobis, infantes, quoniam cognovistis Patrem. Scribo vobis, juvenes, quoniam fortes estis, et verbum Dei manet in vobis; et vicistis malignum. Videte qualem caritatem dedit nobis Pater ut filii Dei nominemur et simus. Carissimi, nunc filii Dei sumus.

R. Cùm esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. * Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; † Quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est, alleluia, alleluia.

V. Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus Jesum. * Joseph. Gloria Patri. † Quod enim.

In II. Nocturno.

Lectio IV.

Sermo sancti Bernardi, abbatis.

De hom. 1. *super* Missus.

MIRARE utrumlibet, et elige quid ampliùs mireris, sive filii benignissimam dignationem, sive matris excellentissimam dignitatem. Utrinque stupor, utrinque miraculum. Et quod Deus fœminæ obtemperet, humilitas absque exemplo: et quod Deo fœmina principetur, sublimitas sine socio. In laudibus virginum singulariter canitur, quod sequuntur agnum quòcumque ierit. Quibus ergò laudibus judicas dignam, quæ etiam præit? Disce, homo, obedire; disce, terra, subdi; disce, pulvis, obtemperare. De authore tuo loquens evangelista: Et erat, inquit, subditus illis: haud dubium quin Mariæ et Joseph. Erubesce, superbe cinis: Deus se humiliat, et tu te exaltas! Deus se hominibus subdit, et tu dominari gestiens hominibus, tuo te præponis authori!

R. Quem vidistis, pastores, dicite: annuntiate nobis in terris quis apparuit. * Natum vidimus, et choros angelorum collaudantes Dominum, alleluia, alleluia, alleluia.

V. Dicite quidnam vidistis, et annuntiate Christi nativitatem. * Natum vidimus.

Lectio V.

SI hominis, ô homo, imitari dedignaris exemplum, certè non erit tibi indignum sequi

authorem tuum. Si non potes forsitan sequi eum quòcumque ierit, dignare vel sequi quò tibi condescendit. Hoc est, si non potes sublimem incedere semitam virginitatis, sequere vel Deum per tutissimam viam humilitatis : à cujus rectitudine si qui etiam de virginibus deviaverint, ut verum fatear, nec ipsi sequuntur agnum quòcumque ierit. Sed felix Maria, cui nec humilitas defuit, nec virginitas. Et quidem singularis virginitas, quam non abstulit, sed extulit fœcunda virginitas: et incomparabilis prorsùs fœcunditas, quam virginitas simul comitatur, et humilitas.

R. Congratulamini mihi, omnes qui diligitis Dominum : * Quia cùm essem parvula, placui Altissimo, et de meis visceribus genui Deum et hominem, alleluia.

V. Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus. * Quia cùm.

Lectio VI.

Veneramini ergò, conjuges, in carne corruptibili, carnis integritatem. Miramini etiam vos, sacræ virgines, in virgine fœcunditatem : Imitamini, omnes homines, Dei matris humilitatem. Honorate, sancti angeli, vestri regis matrem, qui nostræ adoratis virginis prolem, ipsum utique nostrum ac vestrum regem, nostri generis reparatorem, vestræ civitatis instauratorem. Cujus apud vos tam sublimis, inter nos tam humilis, à vobis pariter, et à nobis detur, et dignitati debita reverentia, et dignationi honor et gloria in secula seculorum. Amen.

R. Fidelis servus et prudens ; * Quem constituit Dominus suæ matris solatium, suæ carnis nutritium, et solum, in terris, magni consilii coadjutorem fidelissimum, alleluia, alleluia.

V. Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. * Quem constituit. Gloria Patri. * Quem constituit.

In III. Nocturno.

Lectio VII.

Lectio sancti evangelii secundùm Lucam. *Cap.* 2.

In illo tempore : Ut perfecerunt parentes Jesu, omnia secundùm legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civi-

tatem suam Nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur, plenus sapientiâ, et gratia Dei erat in illo. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrosii, episcopi. *In cap.* 2. *Lucæ.*

DEFEREBAT homini Christus, deferebat ancillæ. Ipsa enim dicit : Eccè ancilla Domini. Deferebat simulato patri : et miraris, si Deo detulit ? An homini deferre pietas est, Deo deferre infirmitas est ? Vel ex humanis divina perpende, et quid honoris Patri debeatur agnosce. Pater honorificat filium : non vis ut filius honorificet patrem. Pater voce cœlesti in filio se complacere profitetur : non vis ut filius humanæ carnis indutus amictu, cùm humanâ voce, humano loquatur affectu, patrem dicat esse majorem ? Sed cur non accipiam religiosis auribus filium patri in susceptione corporis obedientem, cum religiosè accipiam patrem filio deferentem ?

R. Benedictus qui venit in nomine Domini : Deus Dominus et illuxit nobis. * Alleluia, alleluia.

V. Hæc dies quam fecit Dominus, exultemus et lætemur in eâ. * Alleluia, alleluia.

Lectio VIII.

DISCE potiùs tuæ utilitatis præcepta, et exempla pietatis agnosce. Disce quid parentibus tuis debeas, cùm legis à patre filium non voluntate, non tempore, non opere discrepare. Etsi personis duo, potestate unum sunt. Et utique nullum pater ille cœlestis laborem generationis expertus est. Tu matri debes pudoris injuriam, virginitatis dispendium, partus periculum, matri longa fastidia, matri longa discrimina. Quid anxios patres loquar pro filiorum profectu et multiplicatos alienis usibus census ? Nonne pro his obsequia oportet saltem rependi.

R. Ascendit Joseph à Galilæâ, de civitate Nazareth, in Judæam, in civitatem David, quæ vocatur Bethleem : * Eo quod esset de domo et familiâ David, alleluia.

V. Ut profiteretur cum Mariâ desponsatâ sibi uxore. * Eo quod. Gloria Patri. * Eo quod.

Lectio IX.

Lectio sancti evangelii secundùm Joannem.

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Vado ad eum qui misit me, et nemo ex vobis interrogat me: Quò vadis? Et reliqua.

Homilia sancti Augustini, episcopi. *Tract.* 94 *in Joan.*

Cum Dominus Jesus prædixisset discipulis suis persecutiones, quas passuri erant post ejus abscessum, subjunxit, atque ait: Hæc autem vobis ab initio non dixi, quia vobiscum eram: nunc autem vado ad eum qui me misit. Ubì primùm videndum est utrum eis futuras non prædixerit ante passiones. Sed alii tres evangelistæ satis eum prædixisse ista demonstrant, antequàm ventum esset ad cœnam: quâ peractâ, secundùm Joannem ista locutus est, ubì ait: Hæc autem vobis ab initio non dixi, quia vobiscum eram.

Te Deum laudamus, &c.

In Laudibus, pro commem. Domin. IV. post Pascha.

Ant. Vado ad eum qui misit me: et nemo ex vobis interrogat me: Quò vadis? alleluia.

V. In resurrectione tuâ Christe, alleluia.

R. Cœli et terra lætentur, alleluia.

ORATIO.

Deus, qui fidelium mentes unius efficis voluntatis; da populis tuis id amare quod præcipis, id desiderare quod promittis; ut inter mundanas varietates ibì nostra fixa sint corda, ubì vera sunt gaudia. Per Dominum, &c.

In II. Vesperis, pro commem. domin. IV. post Pascha.

Ant. Vado ad eum qui misit me: sed quia hæc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum, alleluia.

V. Mane nobiscum, Domine, alleluia;

R. Quoniam advesperascit, alleluia.

Oratio ut suprà.

FINIS.